

адна
зямля

Маладзечна, Вілейка, Сморгонь, Ашмяны, Валожын, Мядзел, Астравец, Мінск

РЭГІЯНАЛЬНАЯ газета

30 красавіка 2004 года

№ 18 (469)

Выходзіць па пятніцах. Выдаецца з красавіка 1995 года

Тэлетызень 18
з красавіка

Навіны рэгіёну

Зазелянее лес

ВАЛОЖЫН. Ва ўсіх васьмі лясніцтвах лясгаса на плошчы 770 га ідзе пасадка дрэў. Асноўныя пароды — елка, сасна. Невялікія дзялячкі выдзелены пад дуб, бярозу, ясьень. Увесь пасадачны матэрыял, а гэта больш за 5 мільёнаў саджанцаў, з уласнага гадавальніка.

Наталля ШТЭЙНЕР.

Згарэла БМВ

ВІЛЕЙКА. У час адпачынку ва ўрочышчы Дубаўка ля Вілейкі кампанія аматараў шашлыкоў згарэла пакінутая без нагляду аўтамашына. Прычынай, па словах супрацоўнікаў праваахоўных органаў, стала няспраўнасць, якая і прывяла да самаўзгарання.

Марына СЛІЖ.

«Оксна» — лепшая

СМАРГОНЬ. ЗАТ «Оксна» аб'яўлена пераможцай рэспубліканскага конкурсу «Лепшы прадпрымальнік 2003 года» ў намінацыі «Сфера аказання паслуг». Прадпрыемства займаецца ўстаноўкай і абслугоўваннем кабельнага тэлебачання, а таксама рамонтам бытавой радыёапаратуры.

Сяргей ЗЯНЬКО.

«Мая прафесія»

МЯДЗЕЛ. Гульня КВЗ «Мая прафесія» паміж студэнтамі аграрна-тэхнічнага ўніверсітэта і вучнямі СШ№1 пройдзе ў рамках акцыі па прафарыентацыі, што адбудзецца 30 красавіка з 14.00 у ДOME культуры. Акцыю ладзіць аддзел па справах моладзі Мінаблвыканкама для вучняў старэйшых класаў.

Святлана ЦІШКО.

Дзеці — у навукоўцы

АШМЯНЫ. У панядзелак 8-9-класнікі СШ №1 пачнуць трохдзённую навукова-практычную канферэнцыю. Школьнікі абароняць свае праекты, над якімі працавалі з верасня. Работы пераважна прысвечаны даследаванням Ашмяншчыны.

Ірына РАБУШКА.

На варце

АСТРАВЕЦ. Свае дзейны падчас магчымых надзвычайных сітуацый адпрацоўвалі ў аўторак на станцыі Гудагай і ў Катлоўцы падраздзяленні раённых аддзелаў па надзвычайных сітуацыях і ўнутраных спраў, пагранвойскі.

Ірына РАБУШКА.

Прэзентацыя кнігі

МАЛАДЗЕЧНА. У беларускай гімназіі прайшла прэзентацыя кнігі нашага земляка Янкі Галубовіча «Ад студзеня да студзеня». Арганізавалі яе супрацоўнікі раённай цэнтральнай бібліятэкі.

Марына СЛІЖ.

500 год — не ўзрост

АСТРАВЕЦ. Старажытны дуб, які расце каля вёскі Спонды, у 100 метрах ад хутара Кавалеўшчызна, аб'яўлены помнікам прыроды. Узрост дрэва, па ацэнках спецыялістаў, — каля 500 год.

Іосіф Недрашлянскі пра жыў на гэтым хутары ўсё жыццё: «Я бачу гэты дуб кожны дзень васьмь 80 гадоў. І мне здаецца, што за гэты час ён не змяніўся. Можна, каб я з'езджаў на 20-30 гадоў, розніца ў памерах была б бачная. Вайна таксама не кранула дрэва. Вельмі моцных баёў тут не было. Колькі разоў мяняліся ўлады, а дуб стаіць. Прыязджаюць карэспандэнты розных газет, мастакі. Усіх ён цікавіць».

З ініцыятывай аднесці дрэва да ліку помнікаў прыроды мясцовага значэння ў Астравецкі райвыканкам звярнуўся мясцовы лясгас. І 29 сакавіка рашэнне было прынята. Цяпер адказнасць за ахову дуба нясе сельсавет вёскі Спонды. Дрэва агародзяць і павясяць адпаведную шыльду.

На тэрыторыі помніка, якая складае 2,5 соткі, забароняць праводзіць земляробчыя работы, пасвіць жывёлу, распальваць вогнішчы, ставіць машыны і палаткі.

«Раней дрэва адносілася да калгаснага лесу, — кажа галоўны ляснічы раённага лясгаса Мікалай Герман, — у 2002 годзе гэты лес перадаў нам. І на дуб звярнулі ўвагу. Ён сапраўды ўнікальны. У нашым раёне ёсць яшчэ такія дрэвы, праўда, маладзейшыя. Але яны засыхаюць. А ў гэтага прыкмет засыхання і гніення няма. Яно абсалютна здаровае і працягвае расці».

Узрост любога дрэва можна вызначыць дакладна па гадавых кольцах на зрэзе. Колькасць кольцаў адпавядае колькасці гадоў. Зразумела, што дуба-асілка ніхто зразач не збіраецца. Таму працягласць жыцця помніка прыроды падлічылі вельмі прыблізна, зыходзячы з сярэдняга прыросту за год. У сярэднім за год росту дуб прыбаўляе ўсяго 3,5 міліметра. І гэта лічба ўмоўная. Яна залежыць ад асаблівасцяў глебы, колькасці вільгаці, святла і інш. Чым

Ляснічы Войцех Лукашэвіч і Мікалай Герман, жыхар хутара Кавалеўшчызна Іосіф Недрашлянскі: утрое дуб не абняць.

Фота Сяргея МАЦЮШОВА.

Волат у поўны рост.

Фота Сяргея МАЦЮШОВА.

маладзейшае дрэва, тым хутчэй яно расце. З узростам замаруджаецца і рост. Калі ўсё гэта ўлічыць, можна вызначыць, што гэтаму дубу прыкладна 450-550 гадоў. У тэлефоннай гутарцы з карэспандэнтам «РГ» Андрэй Галдзянкоў, начальнік аддзела запаведнай справы Міністэрства прыродных рэсурсаў, сказаў, што такіх дубоў у краіне няшмат, але яны ёсць. І гэтае дрэва можа прэтэндаваць на званне помніка прыроды рэспубліканскага значэння. Галоўнае, каб яно было здаровае і мела перспектыву далейшага росту.

Здаецца, такая перспектыва ёсць. Карысна для дуба тое, што расце ён не ў лесе. Стаіць на ўскрайку калгаснага поля, якое ўвесь час апрацоўваюць. Цяпер, напрыклад, тут пасеялі зімовы рапс. Пастаяннае ўгнаенне глебы, дастатковая колькасць святла і вільгаці, адсутнасць побач «дрэў-канкурэнтаў» зрабілі сваю справу: у абхваце дуб-асілак амаль 7 метраў, размах кроны — 33 метры, вышыня — 27. І няма прычынаў не расці далей.

Для браканьераў, якія незаконна высякаюць лясы, ён не ўяўляе таварнай каштоўнасці як будаўнічы матэрыял. Спілаваць на дровы? Паспрабуйце знайсці пілу такога памеру. Стыхійныя з'явы яму

таксама не страшныя. Напрыклад, маланка, калі трапіць у дрэва, спаліць яго не можа. Застаецца толькі «шрам» даўжынёй 3-5 сантыметраў.

І 500 гадоў для дуба — не ўзрост. Як адзначыў Войцех Лукашэвіч, ляснічы Спандаўскага лясгаса, дуб у такіх умовах можа стаяць 1000 гадоў, тым больш, што гэта тэрыторыя рэспубліканскага ландшафтнага заказніка «Сарачанскія азёры». А яна ахоўваецца дзяржавай.

Вучоныя даказалі, што ёсць дрэвы-вампіры, якія забіраюць у чалавека энэргію, — таполя, асіна, елка. І дрэвы, якія аддаюць яе, даюць сілу, — такія, як бяроза, сасна, дуб. За мінулы год Астравецкім лясгасам пасаджана больш за 6 гектараў маладых дубоў. Можна, праз 500 год хто-небудзь напіша і пра іх...

Сяргей ЗЯНЬКО.

Прыехалі «Песняры»

У мінулую суботу ў Палацы культуры Маладзечна выступіў ансамбль «Песняры». Карэспандэнт Святлана Цішко ўзяла інтэрв'ю ў яго кіраўніка, нядаўняга вілайчаніна Валерыя Скаражонка.

7-я старонка

Гарады-равеснікі

Маладзечна і Валожын у адзін дзень сустрэлі сваё 75-годдзе ў статусе гарадоў.

8-я старонка

Кампанія «Славнефть»

рэалізуе ў Вілейцы са склада нафтапрадуктаў:

- бензін А-76, А-92, А-95,
- дызпаліва,
- масла

ў шырокім асартыменце — па аптовых цэнах.

Тэл./факс: (01771) 33771, 33794.

Ліц. №09100-0112517 ад 23.01.2004/2009 г.

■ 3 МАЯ – СУСВЕТНЫ
ДЗЕНЬ СВАБОДЫ ПРЭСЫ

Аляксандр Старыкевіч – рэдактар газеты «Салідарнасць», першы лаўрэат прэміі Шведскага ПЭН-цэнтра «За ўнёсак у свабоду слова».

Фота ByMedia.Net.

Прэмія газетчыку

МІНСК. Сусветны дзень свабоды прэсы адзначаць і ў Беларусі. Трэцяга мая ў Мінску пройдзе цырымонія ўручэння прэміі Шведскага ПЭН-цэнтра «За ўнёсак у свабоду слова», арганізаваная Беларускай асацыяцыяй журналістаў.

Урачыстасць адбудзецца ў Мінскім міжнародным адукацыйным цэнтры (ІВВ, праспект газеты «Правда», 11) з 13.00 да 15.00.

Прэмію, якую Шведскі ПЭН-цэнтр заснаваў сёла, уручаць першаму яе лаўрэату – галоўнаму рэдактару неадназначнай газеты «Салідарнасць» Аляксандру Старыкевічу. Пра гэта паведамляе прэс-служба Беларускай асацыяцыі журналістаў. Чакаецца, што для ўручэння прэміі ў Мінск прыедзе міжнародны сакратар Шведскага ПЭН-цэнтра К'ель Хольм (Kjell Holm). Прэмія адмыслова заснавана для беларускіх журналістаў і, як мяркуюць, з гэтага часу будзе ўручацца штогод.

«Свабода прэсы – адно з самых асноўных апірышчаў дэмакратыі, палітычнай сістэмы, лепш іншых здольная забяспечыць і падтрымліваць росквіт і мір, да якога імкнучы ўсе людзі, гаворыць Timothy Balding, генеральны дырэктар сусветнай газетнай асацыяцыі прэсы (WAN)».

Даведка «РГ».

Аляксандр Старыкевіч. Нарадзіўся ў Мінску ў 1972 годзе. Скончыў СШ №145 Мінска ў 1989 годзе. Журналістскую кар'еру пачаў ў 1990 годзе карэспандэнтам штотыднёвіка «7 дзён». Працаваў на пасадах уласнага карэспандэнта ў Беларусі ў шэрагу расійскіх газет: «Камерсант», «Новая ежедневная газета», «Известия», «Новые известия». Ад 2000 года – галоўны рэдактар газеты «Беларускі час». З вясны 2003 года – галоўны рэдактар газеты «Салідарнасць». Неаднаразова бываў на Маладзечаншчыне, дзе жывуць яго родныя.

Адрас інфармацыі «РГ».

■ КОНКУРС

Лепшая «Карусель»

МАЛАДЗЕЧНА. Лялечны гурток «Карусель» гімназіі-каледжа (кіраўнік Галіна Лякомцава) названы лепшым у сваёй намінацыі па выніках абласнога конкурсу непрафесійных драматычных і лялечных тэатральных калектываў школ і пазашкольных устаноў.

Дыпламам другой ступені ўзнагароджана тэатр-студыя «Мадэрн» таксама з гімназіі-каледжа (кіраўнік Валерый Мурычын). У намінацыі «Найлепшая роля» ўпраўленне адукацыі аблвыканкама адзначыла Анастасію Бажко, выхаванку гуртка «Казка» цэнтры пазашкольнай работы (кіраўнік Галіна Іванькіна), і Вольгу Татун, вучаніцу гімназіі-каледжа. Анастасія выконвала ролю Шапакляк у спектаклі «Дзень нараджэння», а Вольга – ролю куранца ў лялечным спектаклі. Дыпламамі за актёрскую работу ўзнагароджаны Ганна Шпілеўская (паэтычны спектакль «Вянок санетаў») і Вольга Татун.

Святлана ЦІШКО.

Анастасія Бажко, выхаванка гуртка «Казка» цэнтры пазашкольнай работы, узнагароджаная дыпламам у намінацыі «Найлепшая роля» за ролю Шапакляк у спектаклі «Дзень нараджэння».

Фота Яўгена СТЭЛЬМАХА.

У тэатры зноў сустрэча...

МАЛАДЗЕЧНА. Актёр Мінскага абласнога драматычнага тэатра Алег Чэчанеў запрашае 30 сакавіка на спектакль «Сіні аўтамобіль», дзе ён выступае не толькі як выканаўца, але і ў ролі рэжысёра-пастаноўшчыка. Дарэчы зусім нядаўна Алег Чэчанеў прысвоена званне «Майстар сцэны». Трагікамедыя-рэтра «Сіні аўтамобіль» Яраслава Стэльмаха пачнецца ў 19.00.

Герой спектакля шукае на сцэне адказ на пытанне, што хвалюе ўсіх: дзе ж яно, шчасце. Але гэта не сумны філасофскі роздум, пакуты душы чалавека. Алег (Пісьменнік А.) уцягвае ў дзеянне гледачоў, ён разам з імі стварае спектакль, шукае і знаходзіць адказы на свае пытанні. Падчас дзеяння і пасмяешся, і задумаешся, спынішся, звернешся да галоўнага ў жыцці.

Пасля спектакля адбудзецца сустрэча з актёрамі і рэжысёрамі.

Валянціна ШЫКАВЕЦ.

Ліцскі дзяржаўны педагагічны каледж аб'яўляе прыём навучанцаў на 2004 год. На дэбютнае навучанне (бюджэт) на аснове базавай адукацыі па спецыяльнасцях: «Пачатковая адукацыя» з адной са спецыялізацый: «рытміка і харэаграфія» (кіраўнік гуртка, студыі рытмікі і харэаграфіі); «творчая дзейнасць» (кіраўнік гуртка, студыі дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва); «закежняя мова» (нямецкая, англійская) (настаўнік). «Дашкольная адукацыя» са спецыялізацыяй: «лагапедыя» (выхавальца лагапедычнай групы). На аснове сярэдняй адукацыі па спецыяльнасцях: «Закежняя мова» (англійская) (настаўнік). Асобы, якія станюча здалі ўступныя экзамены, але не прайшлі па конкурсу на навучанне на бюджэтнай аснове, на конкурснай аснове могуць залічвацца на платную форму навучання. Прыём дакументаў з 15 чэрвеня па 1 жніўня па адрасе: Ліда, вул. Кірава, 20. Даведкі аб прыёме па тэлефоне: (01561) 31001, 31068. Для абітурыентаў арганізуюцца платныя падрыхтоўчыя курсы па прадметах уступных экзаменаў з 15 па 30 ліпеня.

Рэпертуар Мінскага абласнога драматычнага тэатра на май

Ранішнія спектаклі

5 серада 13.00, 6 чацвер 14.00, 7 пятніца 13.00 «Васёлы Роджэр» (рамантычная казка) Дамір Салізмзянаў
ПРЭМ'ЕРА. 14 пятніца, 10.00 і 12.00; 16 нядзеля, 12.00; 18 аўторак 10.00 і 13.00; 19 серада 10.00 і 14.00 «Кошкі-мышкі» (казка-гульня па матывах п'есы «Дзень нараджэння ката Леапольда» Аркадзія Хайта)

Вячэрнія спектаклі

5 серада 19.00 «Камедыя» (камедыя ў 2-х дзеях паводле твораў К.Марашэўскага і Ф.Аляхновіча) Уладзімір Рудаў
6 чацвер 19.00 «Люці» (меладраматычны дэтэктыў) Аляксей Дудараў
20 чацвер 19.00 «Месьце з рагамі, мадам з вусамі» (дапаможнік для будучых раганосцаў у 2-х камедыях) Марсэль Берк'е-Мерынье А.Курбскі

25 аўторак 19.00 «Без мяне мяне жанілі» (камедыя ў 2-х дзеях) Франц Ксавер Кроц
26 серада 19.00 «Святаносцы» (ну, ве-е-ельмі сур'ёзная камедыя) Святлана Бартохава

Мастацкі кіраўнік – Валерый Ласоўскі. Тэл. для даведак: 5-24-17 – каса, 6-17-32 – выкладчык-арганізатар, 5-29-16 – намеснік дырэктара.

Маладзечанскі гандлёва-эканамічны каледж Белкаапсаюза аб'яўляе набор навучанцаў у 2004 годзе па наступных спецыяльнасцях:

Спецыяльнасць	Спецыялізацыя	Кваліфікацыя
Эканоміка і арганізацыя вытворчасці (дз. з)	Эканоміка і арганізацыя вытворчасці ў спажывецкай кааперацыі (дз. з)	Тэхнік-эканаміст
Бухгалтарскі ўлік, аналіз і кантроль (дз. з)	Ізавазнаўства харчовых і нехарчовых тавараў (дз. з)	Бухгалтар
Камерцыйная дзейнасць (дз. з)	Ізавазнаўства харчовых тавараў (дз. з)	Ізавазнавец (з прысваеннем рабочай прафесіі «Прадавец»)
	Ізавазнаўства харчовых тавараў (дз. з)	Ізавазнавец (з прысваеннем рабочай прафесіі «Прадавец»)
	Інфармацыйнае забеспячэнне бізнесу (дз. з)	Эканаміст з прысваеннем рабочай прафесіі «Аператар ЭВМ» (дз. з)
Праграмае забеспячэнне інфармацыйных тэхналогій (дз. з)	Праграмае забеспячэнне апрацоўкі эканамічнай і дзелавой інфармацыі (дз. з)	Тэхнік-праграміст з прысваеннем рабочай прафесіі «Аператар ЭВМ»
Правазнаўства (дз. з)	Ізавазнаўства (акрамя спецыяльнасці «Правазнаўства»), для спецыяльнасці «Правазнаўства»	Юрыст
Гандлёвая справа	Узровень прафесійна-тэхнічнай адукацыі (прадавец)	Прадавец харчовых тавараў; прадавец нехарчовых тавараў; кантралёр-касёр

Форма навучання: дзённая (дз), заочная (з).
Прыём па ўсіх спецыяльнасцях на дэбютнае аддзяленне ажыццяўляецца на аснове агульнай адукацыі і агульнай сярэдняй адукацыі; на заочнае аддзяленне і на спецыяльнасць «Гандлёвая справа» – на аснове агульнай сярэдняй адукацыі. Уступныя іспыты на аснове агульнай сярэдняй адукацыі (9 класаў) праводзяцца ў форме дыктанта па беларускай і рускай мовах па цэнтралізаваных заданнях у дні, вызначаныя Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь; другі экзамен – матэматыка (акрамя спецыяльнасці «Правазнаўства»), для спецыяльнасці «Правазнаўства» другі экзамен «Гісторыя Беларусі». Для абітурыентаў дзённая форма навучання, якія паступаюць на аснове агульнай сярэдняй адукацыі (11 класаў) – вынікі цэнтралізаванага тэсціравання (сертыфікат) і экзамен па матэматыцы (акрамя спецыяльнасці «Правазнаўства»), для спецыяльнасці «Правазнаўства» другі экзамен «Гісторыя Беларусі». Для абітурыентаў заочнай формы навучання дыктант па беларускай і рускай мовах, ці вынікі цэнтралізаванага тэсціравання, другі экзамен – матэматыка, ці гісторыя Беларусі. Па спецыяльнасці «Гандлёвая справа» залічэнне адбываецца без уступных іспытаў па конкурсу аднак атэстата.
Прыём дакументаў на дзённую форму навучання з 1 чэрвеня па 14 жніўня. Уступныя экзамены з 10 па 20 жніўня. Залічэнне па 25 жніўня. На заочную форму навучання прыём дакументаў з 1 мая па 20 жніўня, правядзенне экзаменаў і залічэнне з 1 ліпеня па 1 верасня. Адрас: 222310, Мінская вобл., Маладзечна, пл. Цэнтральная, 1. Тэл.: (01773) 71706, 71426, тэл./факс 71972.

Маладзечанскі гандлёва-эканамічны каледж Белкаапсаюза
14 мая 2004 года праводзіць Дзень адчыненых дзвярэй
Пачатак у 14.30 у актавай зале каледжа. Даведкі па тэл.: (01773) 71706, 71972.

■ думкі ўслых

Святы мяняюцца, уклад жыцця – не

Па календары вясна прыходзіць у сакавіку. Але сапраўдны яе подых адчуваецца хутчэй за ўсё толькі ў маі. З цёплым вятрыкам, букетам святаў і бурным цвіццём чаромхі ўрываецца яна ў наша жыццё. І ўжо не ўсёдзець у кватэры, дзе, здаецца, не хапае паветра, не дачакацца канца рабочага тыдня. Хочацца на прыроду, за горад, бліжэй да сонца, зеляніны, святла.

«Ты чаго так вырадзілася, — ушчувае мяне, убачыўшы ў магазіне, знаёмая бабуля. Расхрыстаная, без шапкі. Табе што, май!». Колькі памятаю жанчыну, вясна для яе пачыналася менавіта ў гэтым месяцы, у Дзень міжнароднай салідарнасці працоўных. Першага раніцай, часцей за ўсё не па загаду сэрца, а па патрабаванні кіраўніцтва завода, дзе працавала, яна ішла на дэманстрацыю, а ў другой палове дня бегла на цягнік, каб ехаць у вёску. Трэба было дапамагач бацькам вазіць гной, садзіць бульбу.

Перабудову сустрэла пенсіянеркай. «Во, нарэшце наразуміліся, — захаплялася бабуля, — перайменавалі салідарнасць у Свята працы. Гэта ўжо га-нашаму, а то нешта прыдумалі...» Хвілін пяць раскавала ёй пра амерыканца Альберта Парсанса, якому бацькі, даволі забяспечаныя людзі, прарочылі светлае і шчаслівае будучае. Аднак юнаку быў накіраваны іншы лёс. Прага да справядлівасці прывяла яго адразу ў кавалерыйскі полк, з перамогай якога адмінілі рабства, затым у рады дэманстрантаў, што патрабавалі выканання канстытуцыі. 1 мая 1866 года на іх калону паліцэйскія спусцілі сабак, у выніку чаго пацярпела 46 чалавек. «Бацькоў трэба слухаць, іш выдумай», — не ўтрымалася бабуля Зіна. Але праз некалькі хвілін, палагаднеўшы, усё ж спытала: «І Альберта таго загубілі?» «Не, — кажу, — з ім усё добра было. Пасля яшчэ жаніўся на цемнаскурай дзяўчыне». «З дзецымі гэтымі беды адны, — зноў не ўтрымалася бабуля. — Гадуеш іх, вучыш, сабе ва ўсім адмаўляючы, а вырастуць...»

З дзецымі ў яе і сапраўды праблемы. Год ужо як не працуе старэйшы сын, перабіваецца часовымі заробкамі. Жыве на пенсію па інваліднасці, маючы дваіх сыноў-школьнікаў, дачка. Падрабляе крышку, калі дазваляе здароўе, але на колькі можа хапіць тых грошай сям'і, калі толькі за кватэру ў зімовыя месяцы трэба плаціць сто тысяч рублёў.

Самая забяспечаная з іх бабуля Зіна, якая атрымлівае 120 тысяч рублёў пенсіі, 45 за работу прыбіральшчыцы і плюс да ўсяго мае дом у вёсцы. Свята працы ў яе кожны дзень: як устане ў 5 гадзін раніцы, так і круціцца, бы тая вавёрка ў коле. А 1 Мая, як калісьці ў Дзень міжнароднай салідарнасці працоўных, так і цяпер у Свята працы, абавязкова едзе садзіць бульбу. Мянсяцца называюцца, вуліц, цэлых гарадоў, уклад жыцця людзей застаецца ранейшым.

Разважала
Марына СЛІЖ.

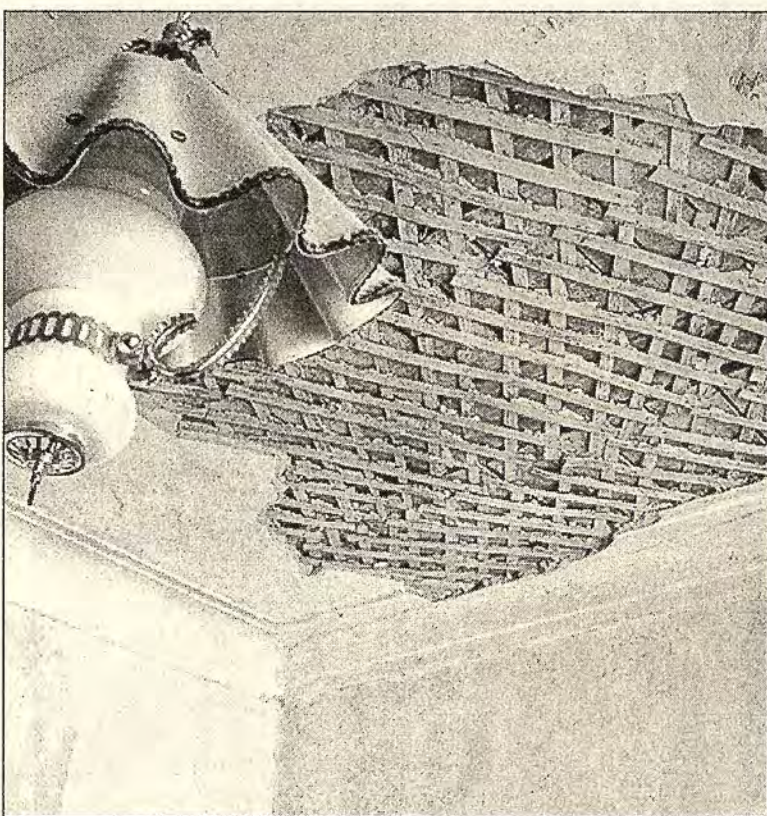
■ КАМУНАЛЬНАЯ КРАІНА

Справы рамонтныя

МАЛАДЗЕЧНА. Жыхары двухпавярховых дамоў №№16 і 18 па вуліцы Лебедзеўскай называюць сваё жыллё не іначай, як хутар альбо «выселкі». На іх думку, гарадскія ўлады проста забыліся пра існаванне гэтых дамоў. Пабудаваныя яны яшчэ ў канцы 50-х гадоў. З таго часу не было капітальнага рамонт. Сёння тут цяжэ столы, абвальваюцца карнізы, вада падышла пад фундамент.

Валянціна Бурылава жыве ў 16-м доме амаль трыццаць гадоў. Яна расказвае: «Неяк самі купілі фарбу і шпаклёўку. Маляры з домакіраўніцтва пафарбавалі сцены і пабялілі столы. А вось поручні і падлогу пафарбавалі самі. А ў суседнім 18-м доме фарба, якую купілі жыхары, стаіць ужо 2 гады. Нікому да гэтага няма справы. У кватэрах на другім паверсе адвальваецца тынкоўка. Вада зацякае скрозь драўляныя перакрываціцы. А нам кажучы: гэта таму, што была вельмі снежная зіма. Летам дах працякае не будзе. На першым паверсе — пах сырсы і цвілі. У падвалах — вада. Газ нам таксама не правялі. Усе купляюць балоны. А гэта намнога даражэй, чым плаціць за праведзены прыродны газ. У нашых дамах жывуць пераважна пенсіянеры. Дамы старыя і людзі старыя...»

У домакіраўніцтве №1, якое абслугоўвае гэты раён горада, казалі, што, калі ёсць пэўныя праблемы, трэба звярнуцца за дапамогай, пакінуць заяўку, але не сядзець дома і скардзі-

Стол одной из кватэр дома №16 па вуліцы Лебедзеўскай. Фота Сяргея МАЦЮШОВА.

цца. Па словах дырэктара Югена Чаеўскага, калі адвальваецца тынкоўка, яны гатовы зрабіць рамонт не толькі ў пад'ездзе, але і ў кватэры. А з пенсіянера нават грошай за гэта не возьмуць.

«Вы былі толькі ў гэтых дамах і толькі адзін раз, — гаворыць першы намеснік старшыні гарвыканкама Яфім Ідэльчык, — і ўжо перажываеце за гэтых людзей. А цяпер уявіце, што вы сутыкаецеся з такімі праблемамі кожны дзень. Тое, што жылы фонд знаходзіцца ў розным стане —

гэта зразумела. Але з іншага боку з 600 шматкватэрных дамоў горада толькі каля 10 прызнаны старымі і маюць патрэбу ў капрамонтце. У нас ёсць спіс такіх дамоў. І тут існуе дзве праблемы: знайсці грошы і адсяліць людзей на час рамонт. Першую вырашыць цяжка, бо сродкаў з бюджэту не хапае, а адлічэнні саміх жыхароў проста мізэрныя. Другая невырашальная наогул. Адсяляць проста няма куды».

Па заканадаўству прадуг-

леджана даваць сацыяльна-га жылля. Але сродкаў на гэта ніхто не выдзяляе. Маладзёбаспечаныя сем'і таксама маюць права ў першую чаргу ўключацца ў жыллёвыя кааператывы. Але на будаўніцтва ў людзей няма грошай.

Застаецца рамантаваць старое жыллё. З агульнай сумы квартплаты ад жыхароў домакіраўніцтва атрымлівае 80 рублёў на 1 квадратны метр. Абслугоўванне ж таго самага метра каштуе 240 рублёў. Калі ў мінулым годзе на рамонт з бюджэту было выдаткавана 148 мільёнаў рублёў, то ў гэтым толькі 100 мільёнаў. На чарзе чакаюць рамонт 54 пад'езды, дзе людзі самі купілі фарбу і шпаклёўку. Працуе 5 маляроў. Дамы па Лебедзеўскай у спісе 11-я. Гэта значыць, што чарга да іх дойдзе прыкладна ў ліпені. Праўда, да іх абяцалі адрамантаваць раней.

З іншага боку, калі жыхароў не задавальняе работа домакіраўніцтва, яны могуць аб'яднацца ў сумесны домаўладанні. У гэтым выпадку ўладальнікі кватэр ствараюць таварыства, рэгіструюцца як юрыдычная асоба і адкрываюць ў банку ўласны разліковы рахунак. Цяпер квартплату вы будзеце плаціць не ў «агульны кацёл» ЖРЭУ вашага раёна, а на рахунак таварыства. Як выкарыстоўваць гэтыя сродкі — вызначаеце вы самі. Вы вырашаеце, што трэба зрабіць у першую чаргу: адрамантаваць дах, усталяваць дамафон ці памяншаць рамы.

Аднак прыкладаў стварэння такіх аб'яднанняў у горадзе пакуль няма.

Сяргей ЗЯНЬКО.

Курсы валют НБ РБ

	22.4 руб.	29.4 руб.
Долар ЗША	2152,00	2153,00
Еўра	2544,63	2567,56
Злоты	536,16	537,11
Літ	736,94	743,39
Расійскі рубель	74,40	74,59

«Вулічныя» курсы ў Маладзечне

Долар	2155/2170	2155/2170
-------------	-----------	-----------

Маладзечна

Цэны на рынку

Прадукты	Цана (руб.)	Цана (руб.)
	21.4	28.4
Кіlbаса с/вэндж, 1 кг ...	13830	13900
Сасіскі, 1 кг	5020	5020
Селядзец, 1 кг	2500	2500
Рыс, 0,9 кг	1100	1100
Грэчка, 0,9 кг	1500	1500
Яйкі курыныя, 1 дзес.	1510	1510
Алей, 1 л	2000	2000
Маянэз, 200 г	530	530
Кава «Пеле», 100 г	2200	2200
Шпроты, бляшанка 160 г ..	1200	1200
Соус там «Мінскі», 0,5 л ..	900	900
Цыбуля рэпчатая, 1 кг ..	850	900
Капуста, 1 кг	300	300
Морква, 1 кг	350	400
Лімоны, 1 кг	2800	2800
Апельсіны, 1 кг	2400	2300
Яблыкі, 1 кг	1000	1200

Сялянскія прадукты

Малако, 1,5 л	900	900
Смятана, 1 л	2500	2500
Масла, 1 кг	5000	5000
Тварог, 1 кг	2500	2500
Яйкі курыныя, 1 дзес.	2000	2000
Сала, 1 кг	3300	3200
Бульба, 1 вядро	2300	2300
Яблыкі, 1 кг	1100	1100

■ ПАСЛУГІ

Транспартная інспекцыя

МАЛАДЗЕЧНА. У горадзе адкрылася прадстаўніцтва транспартнай інспекцыі па Мінску і Мінскай вобласці. З аднаго боку, гэта спросціць жыццё тым, хто займаецца перавозкай грузаў і пасажыраў і раней «здабываў» ліцэнзію ў сталіцы. З другога боку, узмоцніцца кантроль за тымі, хто аказвае транспартныя паслугі.

Пакуль што ў штаце транспартнай інспекцыі адзін чалавек — рэгіянальны прадстаўнік Юрый Лазар. Асноўныя задачы прадстаўніцтва — выдача ліцэнзій, спецыяльнага дазволу на ўнутрырэспубліканскія і міжнародныя перавозкі, выключачы ўнутрыгарадскія і пасажыраў і грузаў. Таксама транспартная інспекцыя кантралюе за ліцэнзаванай дзейнасцю ў галіне. Зона абслугоўвання прадстаўніцтва — Маладзечна і раён, Вілейскі, Мядзельскі, Валожынскі раёны.

Ірына РАБУШКА.

■ ШКОЛЬНАЕ ХАРЧАВАННЕ

Сталуемся па журналу

Праблема харчавання ў школьных сталюўках існавала даўно. Вучняў ледзь не прымусалі есці ў школе. Адныя вучні не жадаюць, таму што ім проста не падабаецца ежа, другія — за фінансавага становішча.

Потым праблема неяк сама сабой знікла, калі ў сталюўку з кожнага класа хадзіла 2-5 чалавек. Неўзабаве класы згубілі і гэтых добраахвотнікаў, і праблема зноў навісла над вучнямі, іх бацькамі і адміністрацыямі школ. Тады настаўнікам прапанавалі ўвесці харчаванне па журналу, г.зн. першы тыдзень у сталюўку

ходзіць адна палова класа, затым — другая. Пасля гэтага ў дзённіках вучняў з'явіўся таямнічы запіс «3500 рублёў на тыдзень». Узнёкаюць пытанні: «А што рабіць, калі дзіця не хоча есці ў школе? Ды і чаму яны не хочуць там харчавацца?» Я вырашыў задаць гэтыя пытанні самім дзесяці.

Ганна Тарайковіч (васьмікласніца) з вялікай ахвотай падзялілася са мною сваімі думкамі:

«Школьная сталюўка не ўнушае мне даверу. І яшчэ, не кожны раз там прапаноўваюць смачныя стравы, а аддаваць грошы і не есці я не збіраюся».

А вось што думае пра гэта Святлана Ашуркевіч, настаўніца біялогіі з гімназіі-каледжа: «Я лічу, што дзеці не харчуюцца ў школьнай сталюўцы таму, што ў іх спрацоўвае «стадны інстынкт» (адныя не жадаюць выдзяляцца, іх падтрымалі). Ну, а здымаць прэміі з за гэтага з класных кіраўнікоў, як гэта робяць у многіх школах, канешне, несправядліва».

Думкі разыходзяцца. А гаротныя дзеці і настаўнікі не ведаюць, што рабіць.

Я патэлефанаваў у гарадскі аддзел адукацыі. Тэхнолаг па харчаванні Алена Слабыш адказала мне, што ніхто ніко-

га не прымусіла, проста адміністрацыя школ клапаціцца аб здароўі дзяцей, якім патрэбна штодзённае гарачае харчаванне. Так то яно так, і з гэтым ніхто не спрачаецца. Але мне здаецца, што такая праблема не ўзнікла б зусім, калі б якасць харчавання была лепшай. Калі вы гатуеце грэчку дома, вы яе спачатку прамыце. Потым варыце, соліце і падаеце на стол. А тут, здаецца, што ў школьнай сталюўцы кухары проста высыпаюць грэчку ў вадку без солі і вараць. Паглядзіш на гэту страву і не ведаеш, што рабіць, ці то есці, ці то не.

Міхаіл СТРАЛЕЦ, вучань з Маладзечна.

Молодечненский учебно-курсовый комбинат объявляет набор на курсы: **Тракторист-машинист «А», «В», «Г»;** **кочегар до 0,07 МПа; кочегар до 3,82 МПа;** **электрогазосварщик; аппаратчик ХВО;** **рамщик; станочник по деревообработке;** **вальщик леса; водитель автомобильного погрузчика.**
Тел.: (01773) 76193, 70161.
Молодечно, ул. В.Тавлая, 1.
Ліч. Серыя СП.020858 дз 16 мая 2003 г.

За наличный и безналичный расчет
АВТОШИНЫ
Легковые, грузовые, легкогрузовые, с/хоз.
АККУМУЛЯТОРЫ
ИСТОК, BAREN, CENTRA
ГЛУШИТЕЛИ, ГОФРЫ
МАСЛА LUXOIL, MANNOL, CONSOL
Снимем, купим помещение под склад, магазин
Тел.: (017) 2608275, (8-029) 6280451,
(01773) 74054, (8-029) 6757543.
Мир шин и аккумуляторов.

НАРКАЛОГИЯ
Перарывание запоев.
Амбулаторный приём (анонимно).
Маладзечна, вул. Чкалова, 5 (басейн)
Тэл. 36136, (8-029) 7743373.
Ліч. МЗ РБ № 7666/АМ дз 24.04.2003.

ПЯЧАТКІ, ШТАМПЫ, ГРАВІРОВА
г. Маладзечна, вул. Буйніцкага, 63,
тэл./факс 54402. ТДА «ВІЗІТ».
Ліч. №006 РБ № 20.05.1998 г. дз 20.05.2003 г.

НАРКАЛОГИЯ
Перарывание запоев (круглосуточно).
Комплекснае лячэнне алкагалізму
Індывідуальны прыём па папярэднім запісе.
Маладзечна, вул. Вольная, 12.
Тэл.: 37275, 50974, (8-029) 6337275.
Ліч. МЗ РБ № 954 дз 8.05.1999 г. дз 06.2004 г.

ридара РАЗУМНОЕ РЕШЕНИЕ!
Комплекс коммунальной и дорожно-строительной техники:
■ Коммунальная техника ■ Спецтехника на базе МТЗ
■ Дорожно-строительная
■ Техника для перевозки нефтепродуктов
■ Автопогрузчики вилочные
Ліч. № 1780 выдана 1.04.03
с 25.09.2003 дз 25.09.2003
(017) 285-67-92, 285-67-66, 285-73-82, 285-73-83

ПАК ПЕРВАЯ АККУМУЛЯТОРНАЯ КОМПАНИЯ
предлагаем оптом и в розницу:
— **аккумуляторы**
— **масла автомобильные** 15W40, M10G2k
— **масла трансмиссионные**
— **масла индустриальные** И-20, -40, МГЕ, АУ, КС, М14В
Тел. Молодечно **63063**
Сморгонь **21562**
Ошмяны **20461**

ВЫ ГОТОВЫ К ТЕХОСМОТРУ?
«ЗАПРЕЩАЕТСЯ эксплуатация транспортных средств, если суммарный люфт в рулевом управлении превышает следующие значения:
для автобусов — 20 градусов
для грузовых автомобилей — 25 градусов»
(Приложение 5, Глава 2, Правила дорожного движения)
шины и аккумуляторы для любой техники
запасные части для ЗИЛ, ГАЗ, УАЗ, МТЗ
Тел. в Молодечно:
(01773) 6-42-84, 3-61-14
Адрес: пер. Банный, 10 (ОДО «Агрошина»)
Товар сертифицирован. ОДО «Агрошина», Лич. № 10547 от 4.05.2003г. действующим до 4.05.2005г.

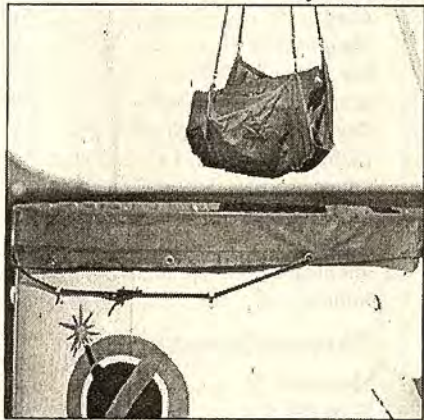
■ ФОТАРЭПАРТАЖ

Размініраванне

МІНСК. У аўторак плошчу перад Камароўскім рынкам ачапілі міліцыянеры. Прадстаўнікі аховы правапарадку спынілі аўтамабільны рух на прылеглай вуліцы.

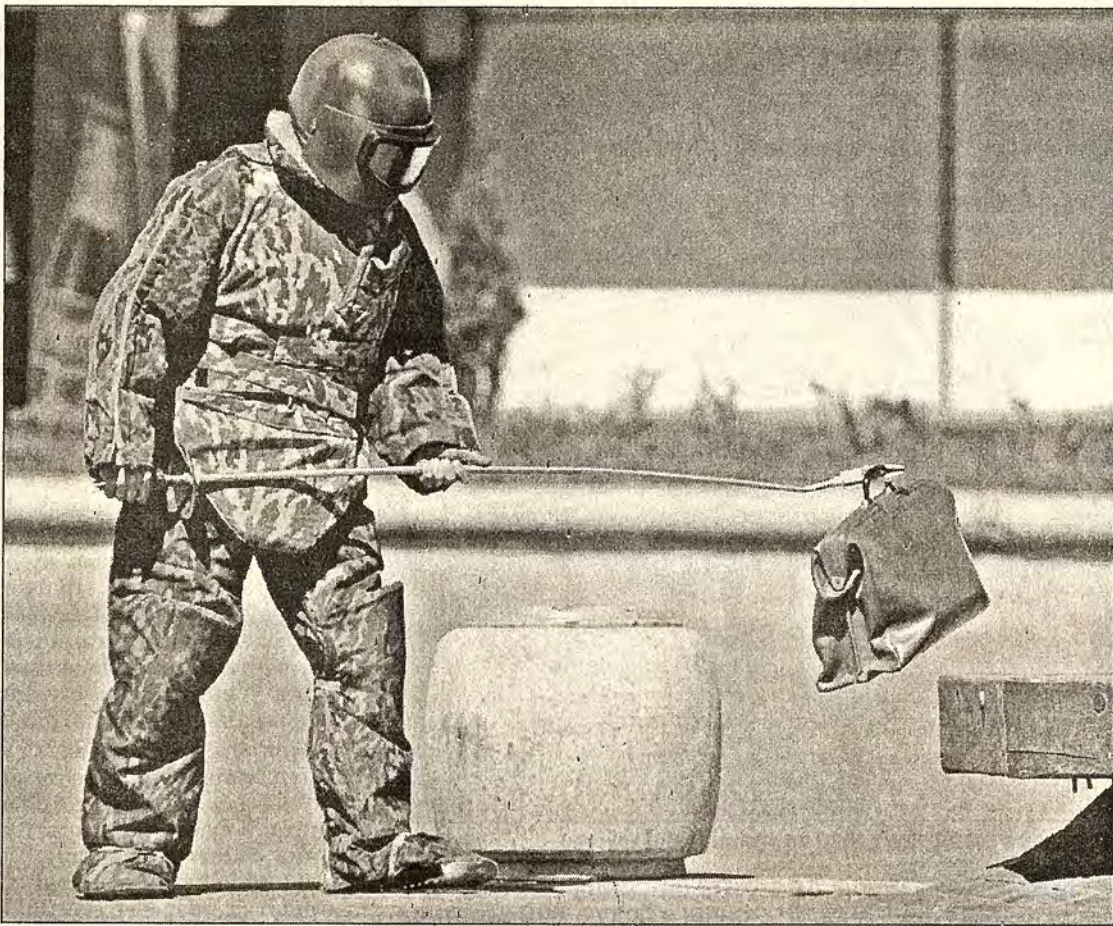
Прычына — партфель без гаспадара, які хтосьці пакінуў перад Камароўкай. Пасля таго, як сапёры перамясцілі партфель ў спецыяльную ёмістасць спецаўтамабіля для далейшай транспарціроўкі.

ByMedia.Net.

Сапёры ўкладаюць небяспечны партфель у спецыяльную ёмістасць спецаўтамабіля для далейшай транспарціроўкі.

Фота ByMedia.Net.

Сапёр выносіць безгаспадарчы партфель, які хтосьці пакінуў ля Камароўскага рынку 27 красавіка.

Фота ByMedia.Net.

■ ЗЛАЧЫНСТВА РАСКРЫТА

Дзве смерці ў красавіцкую ноч

ВІЛЕЙКА. У ноч з 22 на 23 красавіка злачынцы жорстка забілі састарэлых вяскоўцаў з Сакавічаў.

Аб смерці гэтых людзей не думалі. Як і ўсе вяскоўцы, жылі надзвычайнымі праблемамі. Збіраліся сеяць, садзіць бульбу, гарод. У ноч з 22 на 23 красавіка ў дом уварваліся дзве пачвары і забралі ў сямейнай пары з вёскі Сакавічы самае дарагое — жыццё.

Ніхто з суседзяў не заўважыў, што раніцай гаспадары не выйшлі ў двор. Вясна, у кожнага свае клопаты, праблемы. У пятніцу вечарам прасядаць бацькоў прыехаў зяць і не пазнаў хату. Чалавеку на момант здалася, што па ёй пранёсся смерч. Пасцельная бялізна,

адзенне, рэчы, якія звычайна ляжалі ў шафе, былі параскіданы па падлозе. Тут жа валяліся посуд, пер'е, распоратыя падушкі. Ні цесця, ні цешчы ў хаце не было.

“Вы не ведаеце дзе нашы і што гэта за пагром у хаце?” — спытаў мужчына ў суседкі. Кінуўшы справы, тая пайшла разам з ім. Жаночае вока аказалася больш пільным. У доме яны знайшлі труп гаспадыні, а пазней і гаспадара.

“Паведамленне аб забойстве, — расказвае намеснік начальніка Вілейскага раённага аддзела ўнутраных спраў Андрэй Дударчык, — мы атрымалі ў пятніцу вечарам. На здарэнне выехала дзяжурная брыгада, а вось працаваць, і не

адны суткі, давялося цэлай камандай. На след злачынцаў выйшлі толькі дзякуючы спрактыкаваным і злажаным дзеянням асобных супрацоўнікаў. Дарэчы, у Міністэрства ўнутраных спраў кіраўніцтвам нашага аддзела накіраваны рапарт аб заахвочванні начальніка крымінальнага вышуку Сяргея Трубака і ўчастковага інспектара Аляксандра Першына. А злачынцы, жыхары Вілейкі, зараз даюць паказанні. Ім па 25 гадоў, як адзін, так і другі раней судзімыя, нідзе не працуюць”.

У Сакавічы іх прывяла хутчэй за ўсё прага да грошай. Дзесьці пачулі, што бабуля з дзядулем маюць зберажэнні на чорны дзень. Іх і патрабавалі

аддаць, устроіўшы для 73-х гадовай гаспадыні і старэйшага за яе на год гаспадара сапраўдную камеру катаванняў. “Жанчыну, — гаворыць Андрэй Дударчык, яны задушылі. Мужчына, на целе якога зафіксаваны шматлікія ўдары і пераломы, памёр ад цялесных пашкоджанняў”.

Злачынцамі людзі не нараджаюцца. Злачынцамі яны становяцца. Цікава, у якіх жа ўмовах павінен вырастаць чалавек, каб падняць руку, нож, сякеру на сябе падобнага, забраць чужое жыццё і паставіць крыж на сваім за 100, а часам і 10 тысяч рублёў. Няўжо ў нашы дні яно так танна каштуе?

Марына СЛІЖ.

■ ПЕРАМОГІ

Сярод лепшых

ВІЛЕЙКА. Сярод пераможцаў конкурсу дзіцячай творчасці “Выратавальнікі вачыма дзяцей” Міністэрства па надзвычайных сітуацыях — вучань трэцяй Вілейскай школы Мікалай Валынец, які атрымаў дыплом першай ступені за перамогу ў намінацыі “Апавяданне”, і вучань з гімназіі №2 Дзяніс Альфер, які ўзнагароджаны заахвочвальным прызам за выбар мадэляў пажарнай тэхнікі.

Узнагароджанне пераможцаў прайшло ў сталічным Доме літаратара. Хлапчукі атрымалі каштоўныя прызны і дыпламы з рук міністра па надзвычайных сітуацыях Валерыя Астапава.

Алена АЛЬФЕР, інспектар раённага аддзела па надзвычайных сітуацыях.

■ КРЫМІНАЛ, ЗДАРЭННІ, ХРОНІКА

МАЛАДЗЕЧНА. На мінулым тыдні ледзь не загінуў вясковец з Краснага.

Прыраўнаваўшы сваю сужыцельку, мужчына стукнуў сябе нажом у грудзі.

МАЛАДЗЕЧНА. Бальнічным ложкам скончылася сварка для аднаго з жыхароў Чысці.

Паблізу бара “Пралеска” хуліган тры разы ўдарыў сякерай па аўтамабілі, потым — 22-гадовага гаспадара аўтамабіля. На раней судзімага злачынцу зноў узбуджана крымінальная справа.

МАЛАДЗЕЧНА. Малады хлопец пабіў непаўналетнюю дзяўчыну.

Здарэнне адбылося каля магазіна №61 па вуліцы Скарыны. Злодзей быў п'яны. Цяпер ён знаходзіцца ў ізалятары часовага ўтрымання. Узбуджана крымінальная справа.

МАЛАДЗЕЧНА. Супрацоўнікі міліцыі выявілі махлярку.

Яна хацела атрымаць банкаўскі крэдыт на пакупку машыны, выкарыстоўваючы падобнае пасведчанне аб рэгіс-

рацыі аўтамабіля. Узбуджана крымінальная справа.

МАЛАДЗЕЧНА. 23 красавіка паблізу вёскі Гаеўцы Палачанскага сельскага савета калгаснікі знайшлі артылерыйскі снарад.

Гэта здарылася падчас ускрыцця бульбяных буртоў. Група размініравання з Мінска аб'яшкодзіла снарад на месцы.

МАЛАДЗЕЧНА. У адной з кватэр па вуліцы Віленскай, 25 хуліган параніў нажом маладзечанца.

Гэта адбылося ў час калектыўнай п'яні. Пацярпелы трапіў у рэанімацыйнае аддзяленне бальніцы.

МАЛАДЗЕЧНА. 27 красавіка невядомы выкраў з магазіна, што ў Радашкавічах, больш за 216 тысяч рублёў вырчукі, а таксама прадукты, касметыку на амаль 240 тысяч рублёў.

Магазін знаходзіцца на тэрыторыі мясцовага дома быту, дзверы якога спачатку і ўзламаў злодзей. Потым прабраўся да магазіна. Узбуджана кры-

мінальная справа.

АСТРАВЕЦ. У вёсцы Байканы міліцыя затрымала грузавік “Фольксваген”. У яго кузаве знайшлі 3650 літраў сальаркі і 400 літраў бензіну. Гаспадар машыны — астраўчанін.

Як паведамілі ў РАУС, гэта не першы выпадак. Паліва дрэннай якасці, амаль у 2 разы таннейшае, чым на АЗС, незаконна прывозіць з Расіі і запраўляюць машыны беларусаў і літоўцаў. Пры перавозе зламыснікі пагарджаюць элементарнымі нормаў бяспекі.

АСТРАВЕЦ. 24 красавіка з прыватнага дома невядомыя злачынцы вынеслі сейф, у якім знаходзілася зарэгістраваная паляўнічая стрэльба. Забралі таксама залаты пярсцёнак, 200 тысяч рублёў і 5 долараў.

Зладзеі паспелі гэта зрабіць з 9 да 12 гадзін раніцы, пакуль гаспадыня была ў касцёле.

Падрыхтавалі Ірына РАБУШКА, Сяргей ЗЯНЬКО.

Твой участковы

Ад сённяшняга нумара мы пачынаем знаёміць чытачоў з участковымі міліцыянерамі рэгіёну. Першымі будуць вартавыя парадку з Маладзечна.

Ягор Таўгень, старшы лейтэнант, тэл. 7-12-25 (Савецкі ўчастак міліцыі).

Участак: вуліцы Аэрадромная, Велікасельская (цотны бок), Меліярацыйная, Гідратэхнікаў, зав.Гідратэхнікаў, Грыцаўца, Гусоўскага, Зарэчная, зав.Зялёны, Кутузава, Лермантава, Лагойская, Багдановіча, Горкага, 1-5, праезд Горкага, Матросова, Мічуріна, Маладзечанская, Маладзёжная, Набярэжная, Новая, Афіцэрская, Рымарская, Семінарыйская, Спартыўная, Ціхая, Ушацкая, 1-я Купалы, 2-я Купалы.

Мікалай Бычкоўскі, лейтэнант, тэл. 7-12-25 (Савецкі ўчастак міліцыі).

Участак: вуліцы Алаізы Пашкевіч, Харужай, Велікодная, Усходняя, Гарадоцкая, 1-98, Калядная, Кальцавая, зав. Камунальны, праезд Камунальны, Лёсіка, Казава, Міхалёнка, Міцкевіча, Агінскага, Астроўскага, Паркавая, Першамайская, зав.Першамайскі, зав.Піанерскі, Броўкі, Прамысловая, зав. Прамысловы, 2-і Прамысловы, Пушкіна, зав. Пушкіна, Радашкавіцкая, зав. Савецкі, Тургенева, Чэхава, зав.Чэхава, зав.Паўднёвы, Купалы (нядотны бок).

Іван Бадзілоўскі, лейтэнант, 7-12-25 (Савецкі ўчастак міліцыі).

Участак: вуліцы Беларуская, Вандыша, Віленская, 40-100, Віленская, 163-195, Гогаля, зав.Гогаля, Харэвіч, Грунтава, Замкавая, Капуцкая, праезд Красны, Купальская, праезд Куйбышава, 8 Сакавіка, зав.8 Сакавіка, Местачковая, зав.Маладзечанскі, 1-я Рачная, 2-я Рачная, зав.Рачны, Светаянская, Старое Места, Чарняхоўскага.

Максім Халецкі, капітан, тэл. 7-12-25 (Савецкі ўчастак міліцыі).

Участак: Вялікі Гасцінец, з дома №145, вуліцы Гарадоцкая, з дома №99, Прафсаюзная, Крынічная.

■ АДКРЫТЫ ЎРОК

Суседзі

За сваё жыццё мне давялося пажыць і ў прыватным доме ў вёсцы, і ў дзевяціпавярховым інтэрнаце ў Мінску, і ў кватэры ў панэльным доме. Трапляліся суседзі, з якімі і цяпер сябрую, але ж былі і такія, з якімі, мякка кажучы, не хацелася побач жыць.

Некалькі прыкладаў. Адна старая, як ёй ні цяжка кожны дзень, даглядае невялічкую клумбу каля пад'езда. Выходзіш раніцай на працу, паглядзіш на кветкі і на душы становіцца веселей. А вось процілеглая карціна. Клумба ўжо некалькі гадоў выкарыстоўваецца як стаянка для аўтамабіляў, таму што асфальтавая пляцоўка знаходзіцца ў пяцідзяткі метрах, а гэта ўжо далёка! Якога б хацелі мець суседа?

Разгледзім ярка выражаны тып суседзяў.

Дыктатар. Ён усім навязвае свой погляд. Усё павінна праходзіць адпаведна з яго пажаданнямі і густам. Нават калі гэта нікому не падабаецца. Абыякавы да жыцця. Яго дэвіз: "Мая хата з краю, нічога не знаю". Калі нават у вашым двары прызмляцца іншапланецяне, ён будзе спакойна курыць, сядзячы на лаўцы.

Чысцёха. Не дай бог вам кінуць фанік ці недапалак у пад'ездзе! Мінімум, што вам пагражае, гэта нота пратэсту. Максімум, вас паспрабуюць выселіць, з вашай жа кватэры.

Мурза. Гэты тып ніколі не прыбярэ ў пад'ездзе, а калі не прыедзе "смяцязвозка", выверне смецце ў двары.

Крэдытор. Такі сусед амаль кожны дзень нешта спрабуе пазычыць у вас: запалкі, відэа,

Гарадскія суседзі. Каго б мы хацелі мець суседам у пад'ездзе, на лесвічнай пляцоўцы?

Фота ByMedia.Net

машыну і нават жонку.

Пляткар. Калі вы вып'яеце з сябрамі чарку, ён скажа, што вы п'яніца, а калі вы не вып'яеце з ім, ён скажа, што вы закадзіраваны.

Скнара. Слова "наша" ён не ведае, ёсць толькі словы "маё" і "тваё", прытым што ўсё, што вакол яго, гэта яго.

Калі пазналі сябе, дык паспрабуйцеся памяняцца, бо, як гавораць, лепей позна, чым ніколі. Ну, а калі пазналі суседа, памятайце, сусед — гэта другая дзяржава і з ёй трэба весці сябе адпаведна законам дыпламатыі.

Цытата. Кандыдат псіхалагічных навук Таццяна Кавалёва, намеснік міністра адука-

цыі: «Большая частка насельніцтва Беларусі ў маладосці жыла ў інтэрнатах, і калі там быў парадак, то сфарміраваўся гаспадар, які і сёння сочыць за пад'ездам, ліфтам, кватэрай. І наадварот. Таму тыя, ад каго гэта залежыць, абавязаны зрабіць усё для таго, каб інтэрнат на час пражывання стаў родным домам».

Адкрыты ўрок вядзе Ігар КІЦІКАЎ, kitikoff@tut.by.

■ ТАЛЕНТЫ

Краіна герояў

МАЛАДЗЕЧНА. 24 красавіка ў бібліятэцы «Верасок» прайшла цырымонія ўзнагароджання пераможцаў 19-га гарадскога злёту юных талентаў "Зямля Беларусі — краіна герояў". Конкурс быў прысвечаны 60-ай гадавіне ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

Журы былі пададзены 22 пэтычныя работы, 25 прэзентацыйных твораў і 53 малюнк. У час яго свят гучалі песні "Кацюша", "Жураўлі", "Дарогі" і песня "Жадаю вам".

Пераможцамі ў намінацыі "Паэзія" сталі: Яўгенія Скуртавіч з гімназіі-каледжа, заняўшая першае месца, Вольга Рысік, вучаніца 14 школы, — на другім месцы і на трэцім — Ганна Крывец са школы №2.

У намінацыі "Проза" першае месца заняла Аляксандра Кандрашова (гімназія-каледж), другое месца атрымала Наталля Кезік (ЦПР, гурток "Юны журналіст"), а Надзея Казлоўская (СШ№14) заняла трэцяе месца. У намінацыі "Мастацтва" прызавыя месцы атрымалі вучаніцы чацвёртай школы: Аліна Змітровіч, Вікторыя Вайцяхоўская і Вольга Гарасева.

Напрыканцы злёту ўсе жадаючыя чыталі свае вершы паза конкурсам.

Валянцін ЦІШКО,
гуртковец цэнтра пазашкольнай работы.

■ Еўрасаюз

Выбар для Беларусі

ВІЛЕЙКА. 24 красавіка адбылася першая ў Беларусі рэгіянальная прэзентацыя кнігі "Беларусь: сцэнары рэформаў. Еўрапейскі выбар для Беларусі".

У выданні прапанаваны варыянт сістэмных пераўтварэнняў, пры рэалізацыі якіх Беларусь будзе адпавядаць мінімальным патрабаванням Еўрапейскага Саюза да краінаў-кандыдатаў у яго члены. На сустрэчу з прадстаўнікамі аўтарскага калектыву: Уладзімірам Мацкевічам, Віталём Сіліцкім, Юрасём Ліхтаровічам, прыйшло каля 40 віляйчан. Яны атрымалі кнігі бясплатна.

У першай частцы прэзентацыі аўтары апісалі цяперашнюю беларускую сітуацыю ў галінах палітыкі, эканомікі, адукацыі, распаўсюдзілі пра мэты, якія ставілі перад сабой падчас напісання кнігі, пра некаторыя бакі прапанаваных рэформ. У другой частцы прэзентацыі слухачы задавалі пытанні і выказвалі свае меркаванні.

Асаблівае выданне кнігі з'яўляецца заплававана шырокія прэзентацыі ў шэрагу гарадоў Беларусі. Гэта звязана з жаданнем аўтараў прыцягнуць увагу грамадзянскай супольнасці і работнікаў дзяржаўных органаў да жыццёва важных праблем грамадства, надаць

новы імпульс дыскусіям аб дэмакратычным рэфармаванні краіны.

Па словах былога выкладчыка Еўрапейскага гуманітарнага ўніверсітэта Віталія Сіліцкага, галоўны матыў ягонага ўдзелу ў напісанні кнігі — акрэсліць і паказаць новую перспектыву для краіны. Кніга мусіць паўплываць на тых, хто стварае грамадскую думку — на інтэлектуальных эліты, СМІ, людзей, якія потым самі будуць нешта казаць і пісаць на нізавым узроўні.

Уладзімір Мацкевіч, вядомы шырокаму тэлеглядачу па праграме "Выбар", у ідэале бачыць узнікненне адмысловых гурткоў, правядзенне семінараў па вывучэнні і дапрацоўцы апісаных у кнізе праектаў рэформ. Гэта дасць магчымасць удасканаліць іх і выкарыстоўваць у працы органаў мясцовай ўлады, грамадскіх і палітычных актывістаў.

Кніга з'яўляецца даведнікам для тых, хто мала ведае пра нашу краіну і тыя працэсы, якія ў ёй адбываюцца. Абмеркаванне кнігі перайшло лакальныя межы. Яна перакладзена на рускую і англійскую мову.

Прэзентацыя адбылася з ініцыятывы Фундацыі імя Сяпана Батуры і пры ўдзеле Беларускага Шуманаўскага Таварыства, якое прадстаўляе старшыня Ігар Лялькоў.

Віталь ПАЎЛОЎСкі, 8-029-6345895.

Працягваем знаёміць нашых чытачоў з фрагментамі кнігі ўраджэнак Будслава Анелі Катковіч і Вэранікі Катковіч-Клентак «Успаміны». Нядаўна ў Польшчы выйшаў пераклад на польскую мову гэтай кнігі, які завецца «Ад Будслава да ГУЛАГа». Захоўваем правапіс арыгіналу. У гэтым нумары сваімі ўспамінамі дзеліцца Анеля Катковіч. Успаміны Вэранікі Катковіч-Клентак будучы друкавацца пасля ўспамінаў Анелі Катковіч. Поўны тэкст кнігі можна знайсці на сайце <http://kamunikat.net.iig.pl>.

Анеля Катковіч
Вэраніка Катковіч-Клентак

Успаміны

Ад Будслава да ГУЛАГа

На жаль, маёй просьбы ніхто ня ўзяў пад увагу, і яна без паветра, бяз дзённага святла, галодная, сядзела паўгода, пакуль выйшла з парашай у руках на калідор і не павалілася, страціўшы прытомнасць. Тады яе перавялі ў крыху лепшую камэру.

Былі мы затрыманы часова ў гэты найцяжэйшы час нам не залічылі. Я прасядзела так тры месяцы — Вэра даўжэй. У міжчасе сабралася ў маёй камэры больш жанчын. Некаторых пачалі клікаць на дапросы. Усе былі забраныя па-за домам, на вуліцы. Вельмі баяліся следзтва, расказвалі аб розных катаваннях і муках. Аднаго дня прагнулася я й кажу: «Сеньня мая чарга».

Не пасыпала дакончыць, як мяне паклікалі. Больш я ў камэру не вярнулася. Перадалі мяне савецкім уладам і перавезлі ў турму на Прагу (у Варшаву). Памятчалася яна ў падвале старога будынка, у якім складалі вугаль. Сажы было поўна на зямлі, на сцёнах і столі. У куце стаяла вялікая смярдзючая працякаючая бочка, якой ніколі не апаражнялі. На зямлю былі пакладзеныя голыя дошкі, на іх мы спалі. Прывялі мяне сюды яшчэ з адной жанчынай. Перад будынкам навізаны былі вялікі сабака, але ён на мяне не кідаўся і не забрахаў, калі мяне вялі. Глядзеў як бы спагадаючы. У гэтым пограбе мы прасіліся два тыдні. Бедная Вэра была там пазней, у студзені, калі было холадна. Прасядзела адна сорак сутак.

Адтуль павезлі нас у Леніну і пасадзілі ў турму пры Ваеннай Савецкай Камэндатуры. Ехалі мы з Варшавы ў гэты горад таварным цягніком цэлы тыдзень. У вагоне нас было тры жанчыны. Перад намі ў будцы стаяў савецкі стражнік. Якія розныя спатыкаліся сярод іх людзі! Калі засьвяціла сонца, якога мы больш трох месяцаў ня бачылі, мы падышлі да шчыліны, праз якую падала яго прамежны і наставілі твары. Бачачы гэта, стражнік пачаў крычаць, каб вярнуліся на сваё месца ў кутку вагона і не глядзелі на сонца. Пасля змены іншы стражнік прамовіў да нас такімі словамі: «Я на вас гляджу, а ў мяне сэрца разрываецца ад болю, так мне шкада вас...» Як мог, стараўся нас суцешыць.

У Ленініцы прабілі мы два тыдні. Некалькі дзён падрад завязвалі нам вочы і везлі на аэрадром. Пасля зноў назад вярталіся. Хацелі адправіць нас самалё-

там у Маскву, а не было пагоды і самалёт не адпраўляўся. Наканец паліцелі мы з завязанымі вачыма, ня еўшы. Ляцелі цэлы дзень. Хаця мае вочы былі завязаныя, я ўбачыла, што нехта сядзеў каля мяне з кайданамі на руках. Куды нас вязуць, мы ня ведалі. Дзе прыземліўся самалёт, мы не маглі дагадацца. Вывелі нас з самалёта, адвязалі нам вочы і сталі абшукваць. Павялі ў камэру без акон. Аказалася, трапіла я ў славуцую маскоўскую Лубянку. Не падабалася мне там тое, што загадвалі спаць з рукамі, пакладзенымі на верх коўдры. Як толькі я рухі схавала, адразу стуклі ў дзверы і будзілі. І так мучылі мяне ўсю ноч. Забудуся і схаваю рукі, а мяне зараз жа разбудзіць.

Неяк прыемна ўспамінаю аднаго старэйшага стражніка, які, убачыўшы, што вядуць мяне на прагулку позняй восенню ў летнім плашчы, схпіў целагрэйку і накрыві мяне. Гэты ж самы стражнік часта адкрываў вакенца маёй камэры і пытаўся ў мяне, ці не хачу напіцца гарбаты. Сядзела я ў камэры ўвесь час адна. Усцешылася, калі прынеслі мне кнігі. Пачала чытаць і перастаў час доўжыцца.

Пасля двух тыдняў пасадзілі мяне ў чорны воран і павезлі на станцыю. Калі адкрылі дзверы ворана, каб я выседа, убачыла я скіраваныя на сябе штыкі. Так мяне пільнавалі, каб прыпадкам не ўцякла, выходзячы з ворана! Акружылі мяне стражнікі, а было іх ня менш як пяць чалавек, і павялі на перон да цягніка. На станцыі было многа людзей і ўсе за мной аглядаліся, думаючы, якога вядуць тут арыштанта-праступніка, а мне хацелася плакаць і дучы і смяяцца. Думала: што такое я зрабіла, чаму аж столькі людзей мяне пільнуе? Як шкада, што ня бачаць мяне Люня і іншыя сябры з Вільні, з вуліцы Завальнай, якія жывуць сабе спакойна ў вольным свеце і не прадчуваюць, што я тут перажываю! Так, ідучы да цягніка, я вас, дарагія сябры, успамінала.

Дзеля таго, што было ўжо зімна, далі мне ў Маскве знішчаную жаўнерскую ватруку, якую я апранула на свой белы летні плашч. На галаве мела хустку, а ў руках элеганны чамадан. І так ішла па пероне.

Завялі мяне ў купэ, прызначанае для вязняў, і паставілі стражніка, які не спускаў мяне з вачэй. А я ехала ў таксама глядзела на яго. «Чого так на мяне глядзіш?» — запытаўся стражнік. А я кажу: «Гляджу, бо вы мне вельмі прыпамінаеце майго брата. А можа вы сапраты мой брат?»

Анеля КАТКОВІЧ.
Працяг будзе.

Вёска Войстам – цэнтр сельсавета Смаргонскага раёна. Размешчаная на мяжы з Вілейскім раёнам у 20 кіламетрах ад Смаргоні. Згадваецца ў летапісах з 1460 года. Прывілеем караля Рэчы Паспалітай Міхала Вішнявецкага ад 1672 года ў Войстаме арганізаваныя таргі.

На сённяшні дзень 238 жыхароў. Вёска знакамітая тым, што на мясцовых могілках пахаваны пісьменнік Ігнат Ходзька.

Ігнат Ходзька – пісьменнік, мемуарыст, аўтар «Літоўскіх малюнкаў», «Мемуараў скарбніка», «Літоўскіх паданняў», у якіх апісаў беларускія мясціны, жыццё і побыт насельніцтва Беларусі.

У вёсцы змалку дзяцей прывучаюць да працы. Мама з дачкой вяртаюцца дадому.

Фота Святланы ЦІШКО.

Войстамскаму касцёлу сёлета спаўняецца 65 гадоў.

Фота Сяргея МАЦЮШОВА.

Падарожжа ў Войстам

У Войстаме 16 красавіка высаджваюцца цэлы дэсант: акрамя «Рэгіянальнай газеты», прыехалі краязнаўцы Аляксандр Зайцаў і Анатоль Рогач з Вілейкі, дырэктар Вілейскага гісторыка-краязнаўчага музея Валянціна Лапко і кіраўнік вілейскага турклуба Віталь Кастэнка.

Найперш шлях прывёў нас у Войстамскую сярэднюю школу. Пасярод фая на першым паверсе стаіць зусім новы з выгляду стол для гульні ў настольны тэніс. На вуліцы ля ганку – машына з надпісам «Медслужба». Высветлілася, што сёння ў Войстам прыехаў зубны кабінет са Смаргоні. Ён ездзіць па раёне, у адзін населены пункт заязджае прыкладна раз на год. Медычка выклікала ўсіх вучняў па чарзе, а дарослыя войстамцы павінны паклапаціцца пра сябе самі: аб'ява ля ўвахода ў прадуктовы магазін запрашала да школы ўсіх ахвотных палячыць зубы.

У школе ёсць краязнаўчы музей, які захоўвае звесткі, што ў 1936 годзе школе было прысвоена званне Юзафа Пілсудскага. Экспазіцыя пачынаецца з каменнага веку, а заканчваецца стэндам, прысвечаным святкаванню 60-годдзя перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне. У першым раздзеле ляжыць металічная пліта – ахоўны знак «Помнік археалогіі» войстамскага гарадзішча. Намеснік дырэктара школы Святлана Махнач патлумачыла, што гэта, напэўна, адзіны спосаб захаваць гэты металічны знак. Інакш «прадпрыемальныя» людзі хутка пераплавілі б яго і вывезлі за мяжу.

Ёсць у экспазіцыі раздзел, прысвечаны Ігнату Ходзьку.

Год нараджэння Ігната Ходзькі дакладна невядомы. У адных даведніках указваецца 1794 год, у іншых – 1795. Аляксандр Зайцаў схіляецца да думкі, што пісьменнік нарадзіўся ў 1795 годзе: захавалася метрычная кніга, у якой указаны менавіта гэты год.

Да магілы Ігната Ходзькі

Магілу Ходзькі знайшлі параўнальна нядаўна (годзе ў 1995) Аляксандр Зайцаў і Анатоль Рогач, якія шукалі месца, дзе быў яго маёнтак Дэзятня. Даведнікі сцвярджалі, што Дэзятня ў Смаргонскім раёне, каля Жодзішак. Але вілейскія краязнаўцы па розных прыкметах, па ўспамінах сяброў Ходзькі вылічылі, што цяпер

У цэнтры Войстама пры дарозе – старадаўняя каменная каплічка.

Фота Сяргея МАЦЮШОВА.

На перапынку войстамскія школьнікі могуць пакатацца на арэлях. А ў школьным фая стаіць новы стол для гульні ў настольны тэніс.

Фота Святланы ЦІШКО.

У прамтаварным магазіне Войстама працуе Галіна Трызна. Па яе словах, пакупнікоў у сярэдзіне дня няма.

Фота Святланы ЦІШКО.

на яго месцы – поле каля вёскі Навасады Вілейскага раёна. Маёнтак захаваўся толькі на малюнку Напалеона Орды.

Войстамскі ксёндз падказаў, што магіла можа быць у кутку на могілках. Цяпер гэтае месца крыху ўпарадкавалі. Каля Ходзькі пахаваны таксама яго дачка Станіслава, унук Лявон і хутчэй за ўсё жонка, але чацвёртая пліта не захавалася.

Стагоддзе дваццаць першае

На вуліцах Войстама ў той дзень было пуста. Першага войстамца мы сустрэлі на могілках. Гэта быў мужчына няпэўнага ўзросту. Не чакаючы запрашэння да размовы, ён раскажаў, што ў дзяцінстве лазіў у склеп, дзе пахаваны святар, і што цяпер уваход у склеп забетаніраваны.

Цэнтральнай плошчы ў Войстаме няма. Нам як гасцям па-

далося, што цэнтр вёскі там, дзе ад цэнтральнай вуліцы адыходзіць дарога на могілкі. Там стаіць невялікая каменная каплічка, магазін, непадалёк – касцёл Прасвятой Тройцы.

Касцёл здзівіў сваім знешнім выглядам: некалькі метраў у вышыню ён складзены з каменю, наступныя некалькі метраў – з вузкай жаўтаватай цэглы (напэўна, пачатку дваццатага стагоддзя), яшчэ вышэй – цалкам сучасная чырвоная. Ксёндз Леон Ладыш раскажаў, што касцёл будавалі вельмі доўга. Ледзь завяршылі будоўлю – пачалася другая сусветная вайна. Унутранае аздабленне рабілі, па яго словах, у часы Гарбачова.

Першага ксяндза Марцэлія Слупінскага, раскажаў Леон Ладыш, у 50-ыя гады забілі. На свяце святой Ганны ў Жодзішках Слупінскі сказаў у пронаведзі прыхаджанам, што

Магілу пісьменніка Ігната Ходзькі ў сярэдзіне 90-х гадоў знайшлі вілейскія краязнаўцы Анатоль Рогач (на здымку) і Аляксандр Зайцаў.

Фота Святланы ЦІШКО.

прышлі цёмныя хмары. Пасля гэтага яго выклікалі супрацоўнікі спецслужбы і збілі так, што дні праз тры ён памёр.

У касцёле ёсць арган. Ксёндз Леон Ладыш ім незадаволены: ад перападаў тэмпературы гэты музычны інструмент пішчыць. Стары арганіст умеў рамантаваць, але яго больш няма. Цяпер часам іграе Яўген Андрыца, які працуе пажарным у Смаргоні.

Справы зямныя

Таксама ў цэнтры Войстама – прадуктовы магазін, прыёмны пункт і прамтаварны магазін. Хлеб, па словах прадаўцоў, у Войстам прывозяць з Астраўца: смаргонскі хлебкамбінат у аварыйным стане. Галіна Трызна, якая працуе ў магазіне прамтавараў, раскажала, што пакупнікоў няма, асабліва ў сярэдзіне дня. «Раніцай больш людзей, – сказала

яна. – Бывае і па 8 чалавек». Апошнюю буйную пакупку – халадзільнік – войстамцы зрабілі ў канцы сакавіка. Такі тавар, а таксама туфлі, войстамцы могуць заказаць. Цяпер, па словах Галіны, добра ідзе ўгнаенне. «Лепш, як у мінулым годзе», – сказала яна. Напрыканцы нашай размовы зайшла пара пакупнікоў, муж і жонка. Выбіраючы тавар, яна звярнула ўвагу на табурэткі. «Божанькі мае! – выгукнула жанчына. – Табурэтка – 26 тысяч!» Але некалькі пакупак яны зрабілі.

Перад ад'ездам дадому хацелася яшчэ пабачыць гарадзішча. Аднак знайсці яго аказалася не так проста: ахоўны знак – у музеі. Усё ж мы адшукалі высокую гару каля вясковага сметніку. Вогнішча сведчыла пра тое, што тут любіць збірацца моладзь. Аднак, да гонару войстамцаў, гара не засмечаная.

Святлана ЦІШКО.

■ ГАСЦЁЎНА

«А Вілейка – рэзідэнцыя...»

Канцэрт дзяржаўнага ансамбля «Песняры» прайшоў у маладзечанскім Палацы культуры 23 красавіка. Яго дырэктар, Валерый Скаражонак, нарадзіўся і вырас у Вілейцы. Ён пагадзіўся даць інтэрв'ю «Рэгіянальнай газеце».

— У Вілейцы пасля пераезду ў Мінск бываю нячаста. Горад прыгожы, мне вельмі падабаецца, але з прычыны занятасці не магу бываць там часта. Бо цяпер я сумяшчаю 2 пасады — дырэктара ансамбля і артыста. Апошні раз быў на Радаўніцу: у Вілейцы пахаваныя мае бацькі.

— Вілейка саступае Мінску?

— Мінск — гэта мегаполіс, там трэба працаваць. А Вілейка — рэзідэнцыя, там душа адпачывае — гэта радзіма.

— У інтэрв'ю нашай газеце ў 1997 годзе Вы казалі, што любіце слухаць «Led Zeppein», «Pink Floyd», «Queen», «Beatles», Дэміса Русаса. Ці змяніліся Вашыя захапленні за гэты час?

— Я вырас на гэтай музыцы, але цяпер не паспяваю слухаць пабочную музыку. І на хобі не хапае часу. Я нават парушў пастаянны рэжым: раней кожны тыдзень парываўся ў лазні, цяпер і на гэта не маю часу.

— Ці патрэбны дырэктару гадзіннік?

— Абавязкова. У мяне два, на мабільніку і на ручны. (Валерый паказаў ручны гадзіннік «Арыён».)

— Што зараз у Вас у халадзільніку?

— Халадзільнік цяпер поўны. Стараюся прытрымлівацца посту, таму за пост назапасілася многа мяса.

— Вы глыбока веруючы чалавек?

— Я веру ў Бога, наведваю храм, але глыбока веруючым сябе не лічу. Глыбока веруючы чалавек — той, хто пакінуў у баку мірскае і служыць толькі Богу. Я служу мастацтву. Але талент, на маю думку, дае Бог. Наша работа пачалася з бласлаўлення Філарэта на першым канцэрце ў Жыровічах.

Плануем у стылі «Песняроў» выпусціць альбом духоўнага песнапення, цяпер збіраем для гэтага матэрыял.

— Ці заўсёды Вы кажаце праўду?

Дырэктар дзяржаўнага ансамбля «Песняры», уладжэнец Вілейкі, Валерый Скаражонак (другі злева) 23 красавіка перад канцэртамі ў Маладзечне даў інтэрв'ю «Рэгіянальнай газеце». Сустрэўшы каля палаца маладоў сям'ю, што толькі выйшла з ЗАГСа, ён ахвотна пагадзіўся павіншаваць жаніха і нявесту і сфатаграфавалі з імі.

Фота Святланы ЦІШКО.

— Маніць не маню. Але бываюць моманты, калі даводзіцца змоўчаць.

— Ці ёсць у Вас веласіпеды?

— Дома ў мяне 2 веласіпеды, дарослы і дзіцячы. Раней, калі быў проста артыстам, больш часу аддаваў веласіпеду.

— Ці варта ў наш час займацца музыкой?

— Музычныя здольнасці трэба развіваць у кожнага дзіцяці. Мы адкрылі пры нашым ансамблі нацыянальны творчы цэнтр імя Уладзіміра Мулявіна, каб выходзіць у дзяцей добры музычны густ, густ да свайго, беларускай, музыкі. На жаль, рынкі запоўнены расійскай і замежнай эстрадай. А ў нас столькі ўсяго цудоўнага створана: беларускія оперы, балет, сімфоніі — усё, што створана беларускімі аўтарамі. Але на рынку аддаюць перавагу замежнай музыцы. Гэта несправядліва. Трэба прымнажаць сваю спадчыну.

Нацыянальным творчым цэнтрам імя Уладзіміра Мулявіна кіруе старэйшая дачка Мулявіна, Марына. Гэта вельмі сімвалічна. Атрымліва-

ецца як працяг сямейнай традыцыі. Можна быць хто-небудзь з тых дзяцей, што будуць займацца ў творчым цэнтры імя Мулявіна, калісьці трапіць у склад «Песняроў». Мулявін стварыў гэты калектыў не для таго, каб ён знік на першым складзе. У кожнага пакалення павінны быць свае «Песняры».

У нас шмат таленавітай моладзі, але няма выхаду на расійскі шоу-бізнэс. Моладзь варыцца ва ўласным саку — колькі той Беларусі. Каб на артыста быў попыт, важна выйсці на расійскае тэлебачанне. Тады з ім пачнуць працаваць прадзюсеры, убачаць шырокія масы.

У Беларусі трэба арганізаваць прадзюсерскія цэнтры, школы артыстаў кшталту «Фабрыкі зорак». Моладзь трэба рыхтаваць да шоу-бізнэсу, каб яна ўмела працаваць. Пакуль што ў нас працуюць на аснове інтуіцыі.

Артыста трэба раскручваць, укладваць у яго. А беларуская эстрада жабуе. Нашы артысты што зарабляюць, тое і трацяць на касцюмы, апаратуру.

Як пажартаваў адзін мой знаёмы: наш заробак нагадвае рэшту.

— Ці лічыце Вы сябе мэтрам беларускай эстрады?

— Не. Мэтрам быў Мулявін. Да мэтраў можна аднесці таксама Вуячыча і Фінберга. У адносінах да мяне гэтае слова прымяніць нельга.

— Ваш ансамбль будзе мяняць рэпертуар?

— Мы будзем абнаўляць рэпертуар за кошт новых песень, якія не парушаюць стыль, традыцыі, закладзеныя Мулявіным. Будзем у гэтым стылі пісаць новыя песні, не выходзячы з фармату «Песняроў». У нас ёсць, напрыклад, таленавіты кампазітар, аранжыроўшчык Вячаслаў Шарапаў — генератар нашага калектыву. Некаторыя яго песні («Княжна», «Ля замкавай гары») паспеў праспяваць Мулявін.

— Вы свабодны чалавек?

— Я жанаты (Валерый смяецца: гэта жартоўны адказ).

Святлана ЦІШКО.

■ КНІГІ

«Нота судьбы»

МІНСК. У аўторак у Мінску адбылася прэзентацыя кнігі выдавецтва «Мастацкая літаратура» «Нота судьбы», прысвечанай творчасці народнага артыста СССР, мастацкага кіраўніка ансамбля «Песняры» Уладзіміра Мулявіна.

Як паведаміла на прэзентацыі аўтар праекта, галоўны рэдактар газеты «Культура» Людміла Крушынская, «у стварэнні кнігі брала ўдзел шмат людзей» — «больш за 70 аўтараў не толькі з Беларусі, але і з-за мяжы». Паводле яе слоў, праца над кнігай «Нота судьбы» «шла дастаткова цяжка».

Людміла Крушынская паведаміла, што падчас працы над ёй стваральнікі «звязаліся з «зоркамі» з Латвіі, Польшчы, Украіны». «Прыемна, што калі мы звярталіся да людзей, не было ніводнай адмовы, нягледзячы на тое, што, да прыкладу, Сафія Ратару гастралівала ў далёкім замежжы, але знайшла магчымасць напісаць і даслаць свае словы ў адрас Уладзіміра Мулявіна, — сказала яна. — А дзякуючы пасольству Латвіі ў Беларусі ўдалося знайсці тэлефон Райманда Паулса, мы патэлефанавалі яму, і ўжо праз пасольства Беларусі ў Латвіі пераслалі касету са словамі кампазітара». Крушынская зазначыла, што ў кнізе ёсць матэрыял музыканта з першага саставу ансамбля «Песняры» Валянціна Бадзьярава, які цяпер жыве ў Германіі, — з ім ішла актыўная перапіска па электроннай пошце.

Гаворачы аб структуры кнігі, Людміла Крушынская зазначыла, што яна складаецца з чатырох частак. Адзін з блокаў «Человек» утрымлівае выказванні аб чалавечых якасцях і жыццёвым шляху «Песняра». Глава «Менестрель. Музыкант. Песняр» уключае ўспаміны людзей (музыкантаў, мастакоў, кінематаграфістаў і іншых), якія працавалі з Мулявіным. Блок «Беларусь. Мулявін. Мир» «фарміраваўся канцэртна, каб расквіцць выхад «Песняроў» на прасторы змянога шара», сказала аўтар праекта. «Тут у асноўным размова ідзе аб гастрольных паездках, — зазначыла яна. — У гэтай главе выступілі Аляксандра Пахмутава і Мікалай Дабранраваў, першы намеснік міністра культуры Беларусі Уладзімір Рылатка, замежныя «зоркі» Мікалай Растаргуеў, Аляксандр Разенбаум і многія іншыя». Апошні блок «Легенда. Великая правда» прадстаўляе сабою даследаванні, дзе сабраны артыкулы вядомых музыкантаў, а таксама расказ аб тым, як малады рок-музыканты ўспрымаюць спадчыну Мулявіна, наколькі яны арыентуюцца на яго, сказала Крушынская.

Рэктар Беларускага дзяржаўнага інстытута праблем культуры Уладзімір Скараходаў зазначыў на прэзентацыі, што «праца, пошук матэрыялаў працягваецца, і літаральна два дні таму з вялікімі цяжкасцямі ўдалося атрымаць «Песню ка доли». Паводле яго слоў, сёння таксама будзе падрыхтаваны мультымедычны варыянт спадчыны — 2 кампакт-дыскі, у якія ўвойдзе не толькі ўвесь музычны архіў, але і «найбагацейшы відэарад, у прыдатнасці, кінафрагменты, інтэрв'ю, фота».

Паводле БЕЛАПАН.

■ КАНЦЭРТЫ

Бывайце здаровы

МАЛАДЗЕЧНА. Амаль поўную залу Палаца культуры сабраў 23 красавіка канцэрт пад назвай «Сердцем храним» дзяржаўнага ансамбля «Песняры».

Гэта пачатак тура, прысвечанага 60-годдзю вызвалення Беларусі, сказаў дырэктар ансамбля Валерый Скаражонак у інтэрв'ю «РГ». Артысты планавалі наступнае выступленне наладзіць 24 красавіка ў Вілейцы. Але гэты канцэрт адмянілі. «Я і Сяргей Шкурдзэ — вілейчане, — сказаў Валерый Скаражонак. — Крыўдна, што родны горад не знайшоў магчымасці нас прыняць».

У вілейскім Доме культуры патлумачылі, што канцэрт ад-

менены таму, што вілейчане не раскупілі білеты. «Мы арганізавалі рэкламу, — сказала дырэктар Дома культуры Жанна Барткевіч, — але папярэдне вілейчане заказалі толькі 40 білетаў. Красавік — не сезон для канцэрта. Канцэртныя для Вілейкі студзень, люты, сакавік. Усё ж для нашага горада 6 тысяч за білет — гэта дарагавата, асабліва для тых, хто жадае прыйсці сям'ёй. Як зямляк Валерый Скаражонак мог бы і бясплатна наладзіць канцэрт, як гэта робіць Міхаіл Казінец». «Песняры», сказала яна, запрацілі ганарар 2,5 мільёна рублёў.

У Маладзечне прадалі 379 білетаў па цане 5, 7 і 9 тысяч рублёў. Да канцэрта, патлума-

чылі ў касе палаца, некаторыя людзі цікавіліся, «ці тыя гэта «Песняры», прасілі назваць прозвішчы артыстаў».

Само выступленне доўжылася крыху больш за 2 гадзіны. Артысты спявалі шлягеры: «Белаежская пушча», «Вологда», «Дорогой длиною». Гледачы ў праходах не танцавалі, але шмат хто з іх, асабліва жанчыны, ціха падпявалі.

Напрыканцы канцэртнай праграмы Валерый Скаражонак падзякаваў «службам палацу за святло, гук, за чароўны прыём». Асабліва падзяку за дапамогу ў арганізацыі канцэрта ён выказаў «свайму сябру, дырэктару маладзечанскага музычылішча Рыгору Сароку і самай прыгожай дырэктар-

цы палаца, якую толькі даводзілася бачыць «Песнярам», Святлане Грыцкевіч».

Пасля фінальнай песні «Бывайце здаровы» адны гледачы накіраваліся да выхаду, некаторыя засталіся, каб узняць аўтограф. Навучэнка маладзечанскага музычылішча, маладая кампазітарка Вольга Воінская, якая выходзіла адной з апошніх, засталася задаволеная тым, што прыйшла на канцэрт. «Песняры» — адзін з маіх любімых ансамбляў, — сказала яна ў інтэрв'ю «РГ». — Кожны выканаўца па-свойму спадабаўся. Мне хацелася б пісаць музыку да песняў «Песняроў».

Святлана ЦІШКО.

■ АРХІВЫ СВЕДЧАЦЬ

Маладзечна і Валожын – равеснікі

26 красавіка Маладзечна і Валожын сустрэлі сваё 75-годдзе ў статусе гарадоў

Маладзечна

Не кожны маладзечанец зможа адказаць на пытанне: «Чым адметная для нашага горада дата 26 красавіка 1929 года», а між іншым, з гэтай даты і варт адлічваць гісторыю горада Маладзечна, якому нядаўна споўнілася 75 гадоў. Як з'явілася на карце Рэчы Паспалітай Польшчы новая адміністрацыйная адзінка – горад Маладзечна – расказваюць архіўныя дакументы.

27 ліпеня 1928 года ваявода Рачкевіч з Віленскага ваяводства ўпраўлення пісаў міністру ўнутраных спраў у Варшаву: «Прымаючы да ўвагі, што размешчаныя ў гміне «Маладзечна» населеныя пункты «Маладзечна», «Старая Бухаўшчына», «Новая Бухаўшчына», «Завань», два фальваркі пад назвай «Гелянова» з'яўляюцца тэрытарыяльна цесна звязанымі між сабой, а таксама ўлічваючы, што з 71 паселішча ў гміне менавіта яны даюць 60 працэнтаў валавога даходу гэтай гміны, пры гэтым не атрымліваючы ніякіх выгодаў, якія б адпавядалі цяжасці выплачваемых іх жыхарамі падаткаў і давалі б перспектыву далейшаму развіццю».

Пры гэтым варт адзначыць, што абарона інтарэсаў згаданых населеных пунктаў моцна абцяжарана, бо ў гмінай радзе прысутнічае ўсяго 2 іх прадстаўнікі (па выбарчым законе). Зыходзячы з вышэйзгаданага, выступаю за прапанову аб утварэнні з гэтых паселішчаў гарадской гміны «Маладзечна».

За выдзяленне гэтых паселішчаў са складу сельскай гміны і стварэнне самастойнай гарадской гміны гавораць наступныя аргументы:

1. З агульнай колькасці жыхароў сельскай гміны «Маладзечна» – 11540, у памянёных населеных пунктах (з якіх плануецца стварэнне гарадской гміны) пражывае 5951 чалавек, што цалкам дастаткова для засялення плануемага горада Маладзечна.

2. Згаданыя населеныя пункты з'яўляюцца месцам

Маладзечна, вул.Замкавая. Першая палова XX стагоддзя.

Фота з фонду Мінскага абласнога краязнаўчага музея.

размяшчэння кіраўніцтва стараства, а таксама ўсіх іншых устаноў Маладзечанскага павета, маюцца гуманітарная гімназія, 2 агульнаадукацыйныя, дзве 7-класныя школы, у бліжэйшы час плануецца стварэнне дзяржаўнай рамесна-прамысловай школы; тут размешчаецца значная колькасць ваенных у асабістых казармах; таксама на тэрыторыі гэтых пунктаў размешчана станцыя Маладзечна, у якую ўваходзіць вузлавая станцыя, дэпо, майстэрні, таксама аддзяленне чыгуначнай адміністрацыі. Усё гэта надае такім населеным пунктам рысы горада.

3. Згодна са стытыстычнымі дадзенымі, у ліпені гэтага года характар занятасці насельніцтва наступны: 30% — адміністрацыя і чыгуначныя рабочыя; 13% — рамеснікі; 11% — купцы і гандляры, г.зн. характар занятасці мае хутчэй гарадское, а не сельскае аблічча.

4. У сувязі з магчымым і чаканым усталёўваннем у будучым гандлёвых адносінаў з Расіяй, Маладзечна, несумненна, стане адным з галоўных транзітных пунктаў, і ўпэўненае і хуткае развіццё гэтага населенага пункта без надання яму статуса горада, безумоўна, моцна затармазіцца (адсутнасць мясцовай улады, цяжкасці ў адшуканні крэдытаў на будаўніцтва і інш.).

Адначасова варт адзначыць, што склад насельніцтва,

якое пражывае ў гэтых населеных пунктах, гарантуе з'яўленне жыццяздольнай мясцовай улады як з эканамічных, так і з нацыянальных пунктаў погляду.

Што тычыцца эканамічнай незалежнасці плануемага горада, то спецыяльны падаткі, неабходныя для стварэння гарадскога кіравання, спачатку скароцяць бюджэт, але даходы, атрымліваюцца якія дае права статус горада, пакрыюць расходы на ўтрыманне гарадскога кіраўніцтва, і ў далейшым матэрыяльны стан гміны палепшыцца».

Межы горада

Дакументы ад 10.11.1928 і 20.11.1928 вызначылі межы праектуемага горада і колькасць займаемых ім зямель (на жаль, няма плана горада).

Па лініі АБ – па землях в. Цівідаўка, па лініі ВС – па р.Уша, па лініі СД – па землях в.Вялікае Сяло, па лініі ДЕ – па землях вёсак Шнуры і Мыслевічы, па лініі ЕР – па землях в.Мянюткі, па лініі РА – па землях в.Каледзіно.

Усяго пад горад Маладзечна адводзілася каля 2350 гектараў зямлі, з якіх:

землі дзяржаўнага маёнтка Маладзечна – прыблізна каля 600 га, мястэчка Маладзечна – прыблізна каля 1073 га, засценка Цівідаўка – каля 23 га,

фальварка Бухаўшчына – каля 40 га, калоніі Завань – каля 52 га, фальварка Гелянова (уласнасць Мардусевіча) – каля 95 га, былога маёнтка Гелянова (набыта ваеннымі ўладамі) – каля 129 га, в.Бухаўшчына – каля 338 га.

26 красавіка 1929 года выйшла распараджэнне Савета Міністраў Польшчы за №308 аб залічэнні мястэчка Маладзечна ў лік гарадоў.

Распараджэнне Савета Міністраў №308 ад 26.04.1929 года аб залічэнні мястэчка Маладзечна Маладзечанскага павета Віленскага ваяводства ў лік гарадоў і далучэнні да яго некаторых паселішчаў.

На падставе артыкулаў 1 і 2 закона ад 20 лютага 1920 года аб залічэнні сельскіх паселішчаў у лік гарадоў і аб змяненні межаў горада на тэрыторыі, якая раней належала Расіі, пастанаўляем:

1. Мястэчка Маладзечна, якое ўваходзіць у склад сельскай гміны Маладзечна Маладзечанскага павета Віленскага ваяводства выключыць са складу сельскіх паселішчаў і залічыць да ліку гарадоў.

2. Мясцовасці: вёска Бухаўшчына, вёска і фальварак Новая Бухаўшчына, фальварак Маладзечна, фальварак і засценак Гелянова, калонія Завань, а таксама засценак Цівідаўка, якія ўваходзяць у склад сельскай гміны Маладзечна, выключыць з яе складу і ўключыць у склад створанай гарадской гміны Маладзечна.

3. На створаную Маладзечанскую гарадскую гміну распаўсюджваецца дзеянне распараджэння Генеральнага Камісара Усходніх Зямель ад 25.06.1919 года аб часовым гарадскім кіраўніцтве.

4. Выкананне дадзенага распараджэння ўскладаецца на Міністэрства Унутраных спраў.

5. Дадзенае распараджэнне ўступае ў сілу з дня апублікавання.

І подпісы: Старшыня Савета Міністраў — Свігальскі, Міністр Унутраных спраў — Складкоўскі.

Валожын

26 красавіка споўнілася 75 гадоў як Валожыну быў нададзены статус горада. Аб гэтым у занаўльным дзяржаўным архіве ёсць распараджэнне Савета Міністраў Польшчы ад 26 красавіка 1929 года за №309 «Аб залічэнні паселішча Валожын Валожынскага павета Навагрудскага ваяводства ў лік гарадоў і аб расшырэнні межаў створанага горада».

На падставе артыкулаў 1 і 2 закона ад 20 лютага 1920 года аб залічэнні сельскіх паселішчаў у лік гарадоў, а таксама аб змяненні межаў гарадоў на тэрыторыі, якая раней належала Расіі, пастанаўляем:

1. Паселішча Валожын, якое ўваходзіць у склад Валожынскай сельскай гміны Валожынскага павета Навагрудскага ваяводства, выключыць са складу сельскіх паселішчаў і залічыць у лік гарадоў.

2. Са складу сельскай гміны Валожын Валожынскага павета Навагрудскага ваяводства выключыць таксама фальварак Валожын плошчай 45 гектараў, паселішчы Бандары, Келевічы, Еўлашы, Панізе і далучыць іх да створанай гарадской гміны Валожын.

3. На створаную Валожынскую гарадскую гміну распаўсюджваецца дзеянне распараджэння Генеральнага Камісара Усходніх Зямель ад 25.06.1919 года аб часовым гарадскім кіраўніцтве.

4. Выкананне дадзенага распараджэння ўскладаецца на Міністэрства Унутраных спраў.

5. Дадзенае распараджэнне ўступае ў сілу з дня апублікавання.

Подпісы: Старшыня Савета Міністраў — Свігальскі, Міністр Унутраных спраў — Складкоўскі.

Наталля ІВАНОВА, загадчыца аддзела выкарыстання і публікацыі дакументаў занаўльнага дзяржаўнага архіва Маладзечна.

Служба надвор'я – юбілярка

У мінулы чацвер нацыянальная гідраметэаралагічная служба адзначыла свой 80-гадовы юбілей. А з ёй і калектыву гідраметэастанцыі Вілейкі, якая была створана дзяржаўнай гідраграфічнай службай Польшчы.

З 1924 года тут ужо праводзіліся гідралагічныя назіранні на рэках, а праз два гады спецыялісты сталі сачыць і за надвор'ем. Архіўныя звесткі сведчаць, што ў перыяд акупацыі служба, хоць і з перапынкамі, працавала. Немцы таксама мелі неабходнасць у забеспячэнні арміі гідраметэаінфармацыяй.

Пасля выгнання фашыстаў, у ліпені 1944-га, гідраметэастанцыя Вілейкі аднавіла сваю работу. На працягу ўсяго гэтага часу яе гісторыя цесна пераплецена з гісторыяй нацыянальнай гідраметэаралагічнай службы, якая да 1931 года ўваляла сабой 262 пасты і станцыі. А праз дзесяць гадоў у рэспуб-

ліцы ўжо дзейнічала добра аснашчаная гідраметэаралагічная сетка назіранняў, у склад якой уваходзілі 464 станцыі і пасты. Праводзілася шырокае гідраметэаабеспячэнне народнай гаспадаркі, паспяхова працавала геафізічная абсерваторыя па вывучэнні клімату і гідралогіі Беларусі.

У гады акупацыі служба не працавала. Аднак у партызанскіх атрадах вяліся эпизодычныя назіранні за надвор'ем для забеспячэння баявых аперацый Чырвонай Арміі. Менавіта на тэрыторыі Беларусі ў гады вайны працавалі першыя ў свеце аўтаматычныя метэастанцыі.

За ваеннае ліхалецце нацыянальная метэаслужба страціла больш за 300 высокакваліфікаваных спецыялістаў, было разбурана 85% станцый і 90% пастоў. Гідраметэафонд вораг знішчыў альбо вывез у Германію. Аднак адразу пасля вызвалення яе ўдалося аднавіць.

У 70-80 гады вышэй названая служба была адной з лепшых у Саюзе. Тут выпрабавалі новыя прыборы і абсталяванне. Вялікая работа была праведзена спецыялістамі і па вызначэнні забруджвання тэрыторыі Беларусі ў сувязі з аварыяй на Чарнобыльскай АЭС. Шмат работы зроблена для паляпшэння экалагічнай абстаноўкі Беларусі.

Распад СССР не лепшым чынам адбіўся на службе. Аднак нягледзячы на ўсе складанасці, яна сумела стварыць сучасны Цэнтр тэлекамунікацый, забяспечыла сваё падраздзяленне персанальнымі электронна-вылічальнымі машынамі. Праводзіць работы па вывучэнні клімату і забруджвання прыроднага асяроддзя. Што вельмі важна і неабходна.

Вячаслаў ЛАПКО, начальнік Вілейскай гідраметэастанцыі.

■ КАЛЯНДАР

1 мая. 45 гадоў назад, 1 мая 1959 года, у в.Панкраты Вілейскага раёна нарадзіўся Станіслаў Зялёнка – мастак, паэт, беларускі дзеяч у Літве.

1 мая. 95 гадоў з дня нараджэння Ліпы Кроля (1909-1977), беларускага мастака тэатра, плакатыста.

1 мая. 90 гадоў з дня нараджэння (1914) Алены Ленсу, беларускага літаратуразнаўца, крытыка.

1 мая. 70 гадоў з дня нараджэння Якава Касалапава (1934-1982), беларускага кампазітара.

1 мая. 70 гадоў з дня нараджэння Міколы Корзуна (1934-1995), беларускага пісьменніка.

1 мая. 65 гадоў з дня нараджэння (1939) Наталлі Гайды, беларускай спявачкі, народнай артысткі Беларусі.

2 мая. 70 гадоў з дня нараджэння Аляксея Гардзіцкага (1934-1999), беларускага крытыка.

2 мая. 50 гадоў з дня нараджэння (1954) Кастуся Жука, беларускага паэта.

4 мая. 185 гадоў з дня нараджэння Фларыяна Міладоўскага (1819-1889), кампазітара, піяніста, педагога.

4 мая. 85 гадоў з дня нараджэння Пятра Шасцерыкова (1919-1994), беларускага празаіка, перакладчыка, публіцыста. Пісаў на рускай і беларускай мовах.

4 мая. 75 гадоў з дня нараджэння Уладзіміра Маланкіна (1929-1978), беларускага рэжысёра, педагога, заслужанага дзеяча мастацтваў Беларусі.

5 мая. 185 гадоў з дня нараджэння Станіслава Манюшкі (1819-1872), польскага і беларускага кампазітара, дырыжора, педагога.

5 мая. 80 гадоў з дня нараджэння (1924) Леаніда Ячнева, беларускага дзеяча самадзейнага мастацтва, настаўніка, заслужанага дзеяча культуры Беларусі.

5 мая. 70 гадоў з дня нараджэння (1934) Мікалая Казакевіча, беларускага жывапісца.

■ ГАРАДКІ

Пераможцы з Урала

МАЛАДЗЕЧНА. Лепшым з беларусаў на другім этапе розыгрышу Кубка Еўропы аказаўся Аляксандр Кулак (123 біты), які заняў 9 месца, а Філістовіч, Сушко і бярозавец Чаркоўскі крыху адсталі.

Другі этап розыгрышу Кубка Еўропы, традыцыйны турнір памяці ахвяраў аварыі на Чарнобыльскай АЭС, прайшоў за пяць дзён з 23 па 27 красавіка. Спартсмены ў асабістым заліку былі праведзеныя па класічнай схеме ў 90 фігур за 3 дні (пятніца – нядзеля). Першае месца, роўна прайшоўшы ўсю дыстанцыю, заняў Палякоў (38+38+39=115 біт), які выступаў за “Уралэлектрамедз” (Верхняя Пышма). Далей размясціўся Васіль Духанін (117), хаця пасля двух дзён гэты прадстаўнік Краснадарскага краю яшчэ быў 4-м. Замкнуў прызавую тройку Мярэянаў (118) з Ніжняга Ноўгарада. Сярод украінцаў вылучыўся Разлуцкі (122) – 6 месца.

Камандны турнір, праведзены з нядзелі па аўторак, сабраў 15 трыо (альбо квартэтаў) удзельнікаў. Нашу краіну прадставілі шэсць калектываў. Былі ўтвораны зборныя Мінскай вобласці і горада Маладзечна, таксама выступілі каманды раёна і прадпрыемства “Маладзечнамэбля”, плюс бярозавіцкі “Нёман” і сталічны “Аўтасіб”.

Спачатку прайшлі гульні ў чатырох групах, адкуль прайшлі баратцы баратцы маглі па

Маладзечанец Аляксандр Кулак на Кубку Еўропы дасягнуў найлепшага выніку сярод беларусаў і заняў 9 месца.

Фота Святланы ЦІШКО.

двое лепшых. Гэта ўдалося толькі адной беларускай камандзе: “мэбелшчыкам” у складзе Філістовіча, Гарошкі, Тураўца і Сергіевіча. Дарэчы, пасля асабістага турніру іх сукупны рэйтынг быў лепшым сярод нашых каманд. Паражэнне ад “Уралэлектрамедзі” ў чвэрцьфінале пакіну-

ла каманду на выніковым 7 месцы.

У сустрэчы за 1 месца верх над краснадарцамі ўзялі спартсмены Верхняй Пышмы ў серыі булітаў пасля нічыёй 2,5:2,5. У сустрэчы за 3 месца Ніжні Ноўгарад-1 перамог Маскву 3,5:1,5.

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

■ БАСКЕТБОЛ

Выйшлі ў фінальны турнір

Дзяўчаты з юніёрскай (1986 г.н. і меншых) зборнай краіны паспяхова выступілі на чарговым галоўным у сваім жыцці спаборніцтве.

Паўфінальны турнір да чэмпіянату Еўропы ў літоўскіх Друскініках прынес ім пунцёўку на фінальны турнір, які пройдзе ў сярэдзіне лета. Беларускі занялі другое месца, хаця іх задаволіла 6 і трэцяе.

14.04. Беларусь – Украіна 81:53. Рынкевіч набрала 10 ачкоў, Дурэйка – 3.

15.04. Беларусь – Расія 72:79. Дурэйка – 9, Рынкевіч не гуляла 3-за траўмы.

16.04. Беларусь – Харватыя 64:58. Дурэйка – 11, Рынкевіч – 2.

17.04. Беларусь – Латвія 71:44. Рынкевіч – 6, Дурэйка – 5.

18.04. Беларусь – Літва 76:52. Дурэйка – 12, Рынкевіч – 8.

1. Расія	5
2. Беларусь	4
3. Украіна	3
4. Харватыя	2
5. Латвія	1
6. Літва	0

У першай сустрэчы былія выхаванцы смаргонскай СДЮШАР выйшлі ў стартавай пяцёрцы. На жаль, Алена атрымала траўму, якая не дазволіла ёй прыняць удзел у наступным матчы ў далейшым прымуся ўступаць у гульні

з заменамі.

Па выніках усіх матчаў турніру дзяўчаты знаходзяцца ў тройцы лідэраў нашай зборнай па наступных стаатыстчных паказчыках. Дурэйка ў сярэднім за матч 29,0 хвіліны знаходзілася ў гульні, рэалізавала 21,1% трохачковых кідкоў, здзейсніла 7,2 падборы (калі мяч адскоквае да шчыта), 3,0 галавых перадач, 1,8 перахопаў чужых перадач. Рынкевіч у сярэднім за матч рэалізавала 50% двухачковых і 100% штрафных кідкоў.

Снайперскія паказчыкі: Дурэйка – 8,0 (4 месца), Рынкевіч – 6,5 (6 месца).

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

Табла

■ ЛЁГКАЯ АТЛЕТЫКА

МАЛАДЗЕЧНА, СМАРГОНЬ, ВІЛЕЙКА. Першае месца на рэспубліканскім кросе, што адбыўся ў Мінску 24 красавіка, сярод спартыўных школ заняла маладзечанская ДЮСШ. Трэцяе – смаргонская СДЮШАР.

У залік ішлі вынікі хлопцаў і дзяўчат па трох узростах. Сярод агульнаадукацыйных школ, дзе падлічваліся вынікі па двух узростах, першае месца заняла маладзечанская СШ№7, і зноў жа трэцяе – смаргонская СШ№6. Другое месца дасталося смаргонцам у спаборніцтве сярод раёнаў.

На асобных дыстанцыях лепшы вынік сярод прадстаўнікоў рэгіёну паказаў вілейчанін

Дзмітрый Яроўскі (1989-90 г.н., 3 км) – другое месца.

■ СПАРТЫЎНЫЯ ТАНЦЫ

МАЛАДЗЕЧНА. Рэспубліканскі фестываль па балетных танцах быў арганізаваны ў Палацы культуры.

Прынялі ўдзел 130 дзетаў па шасці катэгорыях. Гаспадары, выхаванцы трэнера Васіля Цуранкова з клуба “Алімп”, першыцтвавалі ў трох катэгорыях. Сярод спартыўных пар 1993-94 г.н. лепшымі сталі Уладзіслаў Монід і Анастасія Грыгарэнка. Яшчэ дзве перамогі здабытыя ў класе “Хобі”. Яны на рахунку Сяргея Подкаса і Вольгі Юрчак (1992-93), Андрэя Подкаса і Ірыны Царыкавай (1990-91). На фестывалі сабраліся

прадстаўнікі 22 клубаў, праўда, многія вядучыя дуэты не прыехалі, бо адначасова праводзіўся прэстыжны турнір у Мінску. З рэгіёну выступалі тры мясцовыя клубы: акрамя “Алімпу”, яшчэ “Каскад” і “Дансхол”.

■ АДЗІНАБОРСТВЫ

МАЛАДЗЕЧНА. Выхаванцы клуба “Гладыятар” прынялі ўдзел у абласных спаборніцтвах юнакоў.

Прадстаўнікі ўшу ў Чэрвені выйгралі пяць першых месцаў. Турнір па рукапашным баі ў Мінску насіў статус адкрытага – у выніку адно першае месца на рахунку Дзмітрыя Мандрыка (16-17 гадоў, да 64 кг).

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

■ ФУТБОЛ, ПЕРШАЯ ЛІГА

Барацьба ў цэнтры поля

Маладзечна – Смаргонь 1:0

Гол: Татун (13). Склад гаспадароў: Міхайлаў – 4. Раманоўскі (15). Мятліцкі, 44), 5. Бычкоўскі, 3. Дрозд – 8. Новаш, 2. Альховік, 9. Дараховіч, 6. Татун, 7. Вострыкаў (17. Шушкевіч, 54), 10. Г. Савіцкі – 11. Вяжэвіч (18. Гірко, 80).

Склад гасцей: Канашэвіч – 4. Курак, 2. Сінічын, 3. Судзін (15. Андрыйка, 74), 5. Трындзюк – 6. Тарасаў, 11. Дзігілевіч (18. Кукалевіч, 58), 7. Кухлей, 10. Карасёў (13. Гамановіч, 57), 8. Урублеўскі – 9. Вярбіцкі.

Гірко выдалены на 94 хвіліне пасля двух папярэджванняў.

24 красавіка. 1200 гледачоў. Судзія Звирок (Мінск).

Каманды дэманстравалі жаданне змагацца. Няўступлівая дзеянні футбалістаў прывялі да сур'ёзных пашкоджанняў у Раманоўскага і Дзігілевіча, якія наогул пакінулі поле, а Кухлей і Альховік заканчвалі матч на “замарозцы”.

Супраць моцнай цэнтральнай лініі гасцей трэнеры маладзечанцаў выставілі трох апорных паўабаронцаў, прычым Альховік персанальна прыглядаў за Карасёвым. У выніку “Смаргонь” пагроз з цэнтру не стварыла, хаця ўвесь час мела гульнявую перавагу.

Адзінокія нападаючыя абедзвюх каманд засталіся на галодным пайку і стварылі за матч толькі па адным вострым моманце. Вярбіцкі справа ўвайшоў у штрафную і прабіў у блізкую штангу, а Вяжэвіч прыняў без пераходку аут і небяспечна прастрэліў уздоўж варот.

Гол гаспадароў не вынікаў з сюжэту матча: мяч замітусіўся на подступах да штрафной і адляцеў да Татуна. Бакавы судзія зафіксаваў афсайд, ад-

нак галоўны адмяніў яго рашэнне, бо апошнім па мячы ўдарыў абаронца. Татун усё зрабіў выдатна, прабіўшы злёту ў падзенні дакладна ў левы кут, застаўшы зняначку галкіпера (1:0).

Госці ў другім тайме замянамі давалі колькасць нападаючых да трох, але ўзяць вароты надзейна згуляўшага ў матчы Міхайлава не змаглі. Двойчы яны былі блізкія да поспеху, выходзячы на ўдарную пазіцыю па левым фланзе атакі. У першым выпадку Урублеўскі не прабіў адразу, а, калі “падкаціўся” абаронца, зачэпіўся за яго і ўпаў. Гэты спрэчны эпізод з разраду так званага дамашняга судзейства: калі б, напрыклад, матч адбываўся ў Смаргоні, напэўна, арбітр прызначыў бы пенальці. У другім выпадку ўжо ў дадатковы час Кукалевічу ніхто не замінаў прабіць, але ён накіраваў мяч міма далёкай штангі.

Баранавічы – Ведрыч-97 2:1, Граніт – Ліда 0:1, Верас – Вертыкаль 1:0, Тарпеда-Кадзіна – Камунальнік 1:2, Бяроза – Хімік 1:0, Днепр-ДЮСШ-1 – Лакаматый 2:6, ЗЛІН – Дынама-Юні 4:1.

1. Лакаматый	6
2. Ліда	6
3. Бяроза	6
4. ЗЛІН	4
5. Граніт	3
6. Камунальнік	3
7. Вертыкаль	3
8. Хімік	3
9. Маладзечна	3
10. Баранавічы	3
11. Верас	3
12. Ведрыч-97	1
13. Смаргонь	1
14. Днепр-ДЮСШ-1	1
15. Тарпеда-Кадзіна	0
16. Дынама-Юні	0

Бамбардзір: Літвінчук (Лакаматый) – 4.

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

■ ФУТБОЛ, ЗБОРНАЯ

Міжнародны матч ў Смаргоні

СМАРГОНЬ. Маладзёжная зборная Беларусі па футболе (узрост гульцоў да 21 года) выйграла ў равеснікаў з Літвы з лікам 1:0 у таварыскім матчы, які адбыўся вечарам 27 красавіка ў Смаргоні. Мясца на 48-й хвіліне забіў гулец барысаўскага БАТЭ Дзмітрый Рубенка.

Для абедзвюх каманд гэты матч стаў этапам падрыхтоўкі да стартуючага восенню адборачнага турніру чэмпіянату Еўропы 2006 года. Сустрэча нацыянальных зборных гэтых дзвюх краін, якія рыхтуюцца да кваліфікацый чэмпіянату свету-2006, 28 красавіка на мінскім стадыёне “Дынама” завяршылася з лікам 1:0 на карысць беларусаў. У той жа дзень на сталічным стадыёне “Трактар” маладзёжная зборная Беларусі (узрост гульцоў да 23 гадоў) правяла генеральную рэпетыцыю перад фінальным турнірам чэмпіянату Еўропы, што адбудзецца ў Германіі ў канцы мая, і перамагла зборную Швейцарыі з лікам 4:1. Пры ліку 4:0 Попель быў заменены на 46-й хвіліне, а Бяжанскі выйшаў на замену на 55-й хвіліне.

Па выніках чэмпіянату Еўропы тры лепшыя каманды атрымаюць пунцёўкі на Алімпійскія гульні ў Афіны.

Дзмітрый УЛАСАЎ, БалаПАН, Сяргей ГАЙКОВІЧ.

■ АНОНС

29 красавіка – 5 мая. Маладзечна. Палац культуры.

Шахматы. Міжнародны турнір, прысвечаны 60-годдзю вызвалення Беларусі.

12 спартсменаў (сярэдні рэйтынг 2330) з Беларусі, Расіі, Украіны гуляюць у адзін круг. Удзельнічаюць трое маладзечанцаў: Віталь Качаткоў (2356) і “бязрэйтывавы” Андрэй Чаеўскі і Міхаіл Дыдзік.

Кожны дзень гуляюцца адзін альбо два туры. Пачатак партый з 10-00.

1 мая. Радашкавічы – Маладзечна.

Адкрыты чэмпіянат вобласці па марафоне ў рамках традыцыйнага лёгкаатлетчнага прабегу, прысвечанага памяці экіпажа Мікалая Гастэлы.

Рэгістрацыя ўдзельнікаў на Цэнтральнай плошчы Маладзечна да 11-00. Старт марафона ў Радашкавічах у 12-15. Старт прабегу на 10 км на Цэнтральнай плошчы прыкладна ў 13-00.

1 мая. 16-00. Смаргонь – Бяроза.

+2=1-1 5-2. Летась 0:1 на выездзе і 2:0 (Карасёў, Грабаздзін) дома.

Кубак: +1=1-0 1-0.

1 мая. Лакаматый (Мінск) – Маладзечна.

Вышэйшая ліга: +0=2-0 0-0. Летась 0:0 дома і 0:0 на выездзе.

ВІНШАВАНКІ

Ігар Крывенькі, дарагі муж! Віншую з гадавай нашай вяселля. Здароўя, кахання і ўдачы ў жыцці. Твая Святлана.

Маладзечанскі турклуб "Пілігрым" віншую з днём нараджэння Паўла Судніка. Жадае моцнага здароўя, добрага настрою і новых цікавых паходаў.

Алену Чабатар з в. Нарач віншую з 18-годдзем! Ад сяброўкі Каці Чуківіч.

Таісія Міхайлаўну Андрашчук віншую з днём нараджэння! Здароўя, шчасця, вечнай маладосці і добрага настрою. Дзеці.

Тацяну Мікалаеўну Касяк віншую з днём нараджэння! Жадаю здароўя, шчасця, прыгажосці і добрага вяснянага настрою. З павагай, Эдуард.

Н.В. Сярко з 18-годдзем! Родная мая дачушка, ад усяго сэрца віншую. Моцнага табе здароўя, шчаслівага лёсу і добрабыту. Мама.

Інуля Аўкукова! Сонейка, віншую цябе з днём нараджэння. Жадаю моцнага здароўя, цудоўнага настрою. Твой Ванюшэчка.

Усціновіч Вольгу Ануфрыеўну, мілую матульку, віншую з 75-годдзем! Жадаю здароўя і ўсяго самага добрага. Дачка Соф'я.

Усціновіч Вольгу Ануфрыеўну, любую бабулю, віншую з 75-гадовым юбілеем! Жадаю здароўя і доўгіх год жыцця. Унук Павел.

Усціновіч Вольгу Ануфрыеўну, дарагую матульку, віншую з 75-годдзем! Жадаю здароўя, доўгага жыцця і бадзёрасці. Дачка Тацяна.

Тэрэсу Станіславаўну Зянькевіч віншую з днём нараджэння! Сямейнага добрабыту, здароўя, Божага бласлаўлення, спагадлівых людзей. Ганначка.

Леначку Герко віншую з днём нараджэння! Ад усяго сэрца жадаю шчасця, кахання, Божага бласлаўлення. Ганначка Чаравіч.

Ніну Уладзіміраўну Кудзіну, начальніка фінансавога аддзела ААТ "Электромодуль", віншую з днём нараджэння! Жадаем моцнага здароўя на доўгія гады. Калегі.

Сяргея Ганчара сардэчна віншую з днём нараджэння! Да лепшага ў жыцці праз добры настрой і самыя светлыя пачуцці. Наташа.

Дарагі Іван Сільвестравіч Грывіцкі, сардэчна віншую Вас з днём нараджэння. Жадаем добрага настрою, шчасця і радасці. Ніна, Марыя.

Маладзечанскі турклуб "Пілігрым" віншую Валерыя Прыткова з днём нараджэння. Жадае моцнага здароўя, цудоўнага настрою і новых цікавых маршрутаў.

Валянціна Андрэеўна Ількевіч, з юбілеем! Дарагая наша, сардэчна віншую! Нахай заўсёды лёс дорыць табе здароўе, шчасце і ўдачу. З любоўю і павагай, твае родныя.

ЗНАЁМСТВЫ

Мужчына, 31/174, без шкодных звычак, пазнаёміцца з надзеяй, гаспадарлівай жанчынай да 30 гадоў для стварэння сям'і. Смаргонь, вул. Маладзёжная, 22-506.

Жанчына, 47/164/64, прыгожая, забяспечаная, пазнаёміцца з мужчынам 35-45 гадоў. 222310, Маладзёжная-4, п/п МС 0375397.

ПАРАДЫ САДАВОДАМ І АГАРОДНІКАМ

Што і як рабіць у маі

Перш за ўсё трэба ачысціць сад ад смецця, пустазелля, унесці ўгнаенні (арганічныя і мінеральныя), калі іх не ўнеслі ў красавіку. Абавязкова трэба перакапаць глебу на прыствольных кругах, але ў адрозненне ад перакопкі восенню, калі пакідаюць неразбітымі грудкі, прапаранаваць яе граблямі ці лёгкім культыватарам. Здробненая глеба лепш захоўвае вільгаць ад выпарэння.

Калі ў маі будзе засуха, то варта зрабіць некалькі паліваў плодовых дрэў і кустоў. Адначасова з 1-2 палівамі мэтазгодна ўнесці азотныя ўгнаенні або разбаўленую ў 3-4 разы вадой гноевую жывілку.

Асаблівую ўвагу звяртаюць на суніцы. Перш за ўсё іх трэба прапалоць, падкарміць аміячнай салетрай або мачавінай (0,3-0,4 кг на 10 кв.м). Каб захаваць ягады ад забруджвання і захворвання гніллі, пад кусты падсцілаюць рэзаную салома, біты шыфер або кавалкі плёнкі. Апыркваюць глебу попельам (2 шклянкі на вядро вады). Высаджваюць паміж кустоў суніц цыбулю

(1 на 4 кусты).

Найбольш спрыяльныя па месяцавым календары дні для пасадкі маліны, парэчак і агрэсту — 20-23; суніц — 6-8 і 13-15; яблынь, груш, сліў, вішань і іншых плодовых культур (да распускання пупышак) — 13-15; прышчэплівання дрэў метадам "за кару" — 8, 9 і 13-15 мая. Падкармливайце і палівайце расліны, калі яны гэтага патрабуюць.

Завяршаецца сям'я і пасадка агародных культур. У маі першыя чатыры дні Месяц расце, а з 5 мая да 9 гадзін 19 мая ўбывае, потым зноў расце да канца месяца. Неспрыяльныя для сям'і і пасадкі любой культуры дні 5, 10-11, 19 і 24-26 мая. Сеяць і садзіць мэтазгодна: агуркі на расаду і пад плёнку — 2-4, 21, 22; памідоры пад плёнку — 20-22 і 29-31; боб, гарох, фасолу — 2-4, 21, 22, 29-31; капусту, перац — 29-31, цыбулю і часнок — 6, 7; бульбу — 14-16 мая.

Хтосьці падумае, што садзіць бульбу ў сярэдзіне мая ці не пазнавата. Зусім не. Нават лепш, чым у красавіку. Зямля да гэтых дзён добра прагрэецца на вялікую глыбіню і гасцінна прыме прарошчаныя клубні. Глебу рыхтаваць да пасадкі і садзіць бульбу лепш пасля поўдня, калі

верхні пласт зямлі добра прагрэецца і клубень трапіць у цёплую пасцель, ды і накрываюць яго цёплай коўдрай. Гэта не толькі паскорыць на 2-3 дні з'яўленне ўсходаў, але і прабудзіць больш спячых вочкаў, надасць большую сілу карэням, на якіх утворацца больш клубняў.

Сакавітымі і смачнымі будуча агуркі і зеляніна, калі іх убіраць 1-4 і 21-23 мая, а караняплоды (радыска, морква, пяташкі каранёвая) — 6-8 і 15, 16 мая. Палівайце і падкармливайце расліны 2, 4, 5, 10, 11 і 22, 23 мая. Ад замаразкаў абараняйце дымленнем, палівамі, прыкрыццём плёнкай, папэрай.

Супраць агароднай блошкі расліны апыляйце тытунёвым пылам, сумессю попель з гашанай вапнай (1:1). Капустную і цыбульную муху знішчайце тытунёвым пылам з попельам (1:5). З ніжняга боку лістоў капусты збірайце яйкі молі, знішчайце вусеняў. Апыляйце капусту попельам.

Аграном

Альбін МАКАРЭВІЧ.

■ КОНКУРСЫ

Прыз – відэакасета

Добры дзень, шановныя ўдзельнікі конкурсу. Рады зноў сустрэцца з вамі і прапанаваць новае заданне. На гэты раз вам прыйдзеца адгадаць імя (пытанні 1-6) і прозвішча (пытанні 7-11) знакамітага замежнага кінарэжысёра.

1. Як называюць чалавека, які дбае толькі пра асабісты інтарэс? (Альтруіст. Эгіст. Парашутыст.)

2. Што з пералічанага даказвае невінаватасць падсуднага? (Хобі. Рэзюме. Алібі.)

3. Якая з гэтых краін знаходзіцца на Аравійскім паўвостраве? (Бутан. Йемен. Судан.)

4. У якім населеным пункце Беларусі ў 1910 годзе адкрыўся першы прыватны курорт? (Ждановічы. Рагачоў. Нарач.)

5. Як у перыяд феадалізму называўся падатак з сялян на ўтрыманне царквы і

духавенства? (Палціна. Сотка. Дзесяціна.)

6. Хто з гэтых славутых летчыкаў першым здзейсніў паветраны таран? (Гастэла. Кажадуб. Несцераў.)

7. Які з гэтых алкагольных напояў называюць "ядлоўцавай гарэлкай"? (Джын. Ром. Віскі.)

8. Як звалі дзядзьку галоўнага героя паэмы Якуба Коласа "Новая зямля"? (Антось. Міхал. Сымон.)

9. Хто з гэтых балгарскіх пісьменнікаў напісаў раман "Маёнтак паблізу граніцы"? (Вазаў. Боцеў. Йоўкаў.)

10. Які з гэтых музычных інструментаў мае найбольшую колькасць струн? (Гуслі. Арфа. Бандура.)

11. Як называлася старажытнагерманскае племя, якое ў 5-м стагоддзі заснавала каралеўства ў Паўночнай Афрыцы? (Кельты. Готы. Вандалы.)

Каб разгадаць заданне, вам неабходна: па-першае, адказаць на пытанні, да кожнага з якіх даюцца тры варыянты адказаў, адзін з іх — правільны;

па-другое, з кожнага слова-адказу ўзяць першыя літары і склаціць з іх словы.

Ну, а зараз, самы час падвесці вынікі конкурсу і сказаць, што рэдакцыя атрымала 24 пісьмы і тэлефонныя званкі з адказамі. З задамненнем, на жаль, справіліся не ўсе. Імя і прозвішча кіназоркі Джуліі Робертс правільна назвалі 17 чалавек, у астатніх яна была Джуліяй Фостэр, Робертс, Борртес. Але гэта не тычыцца Дзімітрыя Раманоўскага з Вілейкі, якога мы запрашаем у рэдакцыю за купонам на касету.

Яшчэ раз нагадваем, што атрымаць яе можна ў пунктах продажу аўдэі і відэатавараў у "Дзіцячым свеце", "Пасажы", на калгасным рынку і міні-рынку "1000 дробязяў".

Конкурс вядзе Мікола ЛІПСКИ.

Кінатэатр «Радзіма»

1 мая. "Анастасія Слуцкая", студыя "Беларусьфільм" — у 15.00, 17.00, 19.00 і 21.00.

2 мая. Прэм'ера. "Мільён гадоў да нашай эры", Францыя, прыгоды — у 15.00, 17.00, 19.00 і 21.00.

3-8 мая. Прэм'ера. "50 першых пацалункаў", ЗША, камедыяная меладрама — у 17.00 і 21.00.

Для дзяцей

1-2 мая. "Ваўчаня сярод людзей", Расія, прыгоды — у 13.00.

Кожную суботу ў 21.00 — відэадыскаска. Працуе бар. Тэл. для даведак: 7-15-92, 7-06-30.

■ ІМЯНЫНЫ

30 красавіка

Праваслаўныя: Андрэяна, Акакія, Аляксандра, Ананіі, Засімы, Сямёна.

Каталікі: Катарыны, Марыяна.

2 мая

Праваслаўныя: Антона, Георгія, Нічыпара, Пафнуція, Трыфана.

Каталікі: Анатолія, Апанаса, Зыгмунта.

3 мая

Праваслаўныя: Аляксандра, Анастасіі, Гаўрылы, Мікіты, Рыгора.

Каталікі: Антаніны, Марыі, Аляксандра, Філіпа, Якуба.

4 мая

Праваслаўныя: Дзяніса, Фёдара.

5 мая

Праваслаўныя: Варфаламея, Вітала, Гаўрылы, Клімента, Лукі, Усевалада.

6 мая

Праваслаўныя: Анатолія, Георгія.

Каталікі:

Юдзіты, Дамініка, Яна.

ТРАНСПАРТ

ПРАДАМ

- АВІА-31Н, 1988 г.в., р/п 3,5 т. дизель; запчасткі. Т. у Маладзечне 44515, (8-029) 7028272.
- А/м з Германіі. Нізкія цаны. Хутка. Т. (8-029) 6417853.
- Аўда-80 В-3, 1987-88 г.в., люк, белы, 1,6 карбюратор, добры стан. Т. у Маладзечне 75725.
- Аўда-80, 1977 г.в., 300 у.а.; аўтакран 31Л-431412, 1500 у.а.; прычэп 2 ПТС-4, 300 у.а.; баян "Рубін", 150 у.а.; калонку для вады, 30 у.а. Т. у Маладзечне 62273.
- Аўда-80, 1985 г.в., 1,6 бензін. Т. у Вілейцы 32829.
- Аўда-80 В-4, 1993 г.в., 2,06, цёмна-зялёны, 127 тыс. км, г/л, з/л, к/ф, сігналізацыя, 4550 у.а., торг. Т. (8-029) 7629310.
- Аўда-80, 1980 г.в., 1,6Б. Т. у Вілейцы 57771, 55598.
- Аўда-80, 1990 г.в., 1,9Д, колер сланова кастка, люк, гідраўзмацняльнік руля, карэктар фар, 3350 у.а., торг. Т. у Мінску (017) 2579862, (8-029) 6566996.
- Аўда-100, 1984 г.в., 2,2 бензін. Т. (8-029) 773572.
- Аўда-200 Авант, 1989 г.в., выдатны стан, дагледжаная, для сябе, 3500 у.а., торг. Т. (8-029) 6850232, 7030232.
- БМВ-316, 1983 г.в., 850 у.а.; БМВ-318, 1987 г.в. на запчасткі, 900 у.а. Т. (8-029) 7642257.
- БМВ-318Б, 1983 г.в. Т. у Маладзечне 66334, (8-029) 7628285.
- БМВ-520і, 1982 г.в., металік, родная фарба, л/д, з/л/люстэркі, фаркоп. Т. у Маладзечне 36576.
- ВАЗ-2101, 1977 г.в., выдатны стан, капрамонт 01.2004 г., газ-бензін, салон опель, торг. в. Нарач, Вілейскі р-н. Т. у Вілейцы 48260, (8-029) 7087635.
- ВАЗ-21011, 1981 г.в., рамонт не патрабуецца. Т. у Вілейцы 56534.
- ВАЗ-2103, 1976 г.в., ТА-2004 г., 280 у.а. Т. у Вілейцы 32466.
- ВАЗ-2104, 1973 г.в., кузаў 1994 г., ТА 2005 г., 700 у.а., тэрмінова. Т. (8-029) 7669344, (8-029) 6252372.
- ВАЗ-2105, 1984 г.в., 700 у.а., торг. Т. у Вілейцы 53571, 59406.
- ВАЗ-2106, 650 у.а. Т. (8-029) 6873313.
- ВАЗ-2106і, 1991 г.в., 900 у.а. Т. у Маладзечне 76719.
- ВАЗ-21063, 1990 г.в., добры стан, с/г, ц/з, 1250 у.а. Т. у Вілейцы 42334, (8-029) 6338086.
- ВАЗ-21063, 1989 г.в., 950 у.а. Т. у Вілейцы 58381.
- ВАЗ-21063, 1985 г.в., 950 у.а. Т. у Маладзечне 64921.
- ВАЗ-2108, 1986 г.в., у добрым стане. Т. у Вілейцы 51430 (пасля 17.00).
- ВАЗ-2108, 1993 г.в., 1,35, 70 тыс. прабег, родная фарба, літвыя дыскі, зямой не эксплуатавалася, ідэальны стан. Т. у Вілейцы 33878.
- ВАЗ-21011, 1976 г.в., 450 у.а., торг. Т. у Вілейцы 32008.
- Волгу-740, 1989-90 г.в., усе навароты, 3500 у.а., торг, знятая з ўліку. Тэрмінова. Т. (8-029) 6288006.
- ГАЗ-2402 у добрым стане ці памяню на Жыгулі. Торг. Т. у Вілейцы 59275.
- ГАЗ-2410, 1990 г.в., шэры, добры стан. Т. у Маладзечне 36653 (пасля 18.00).
- ГАЗ 45-01; дом-дачу; гараж. Т. у Маладзечне 44467, (8-029) 7029063.
- ГАЗ-52, фургон. Т. у Маладзечне 51315.
- На запчасткі ЗІЛ-131, ІЖ-2715 (каблук), трактарны рухавік МТЗ-80. Т. (8-029) 6233498.
- М-2140 на хату, на запчасткі. Т. у Маладзечне 67704.
- М-2142, 1990 г.в., 450 у.а., торг. Маладзечна, вул. Чарняхоўскага, 11.
- Мазду-323, 1988 г.в., 1,3К. Т. у Маладзечне 40091, (8-029) 7646972.
- Мазду-323, 1991 г.в., 1,7Д, колер Валянціна, добры стан. Т. у Вілейцы 55181, (8-029) 7090499.
- Мазду-626, 1984 г.в., 2,06, з/л/пакет, сігналізацыя, ідэальны стан. Т. у Вілейцы 76366.
- Масквіч-2140, 1980 г.в. Т. у Вілейцы 32083.
- Масквіч-2141, 1990 г.в., 1,6, надорага. Т. (8-029) 6518936.
- Мерседэс-123, 1983 г.в., 2,3Б, 1150 у.а. Т. (8-029) 6170265.
- Мерседэс-124, 1988 г.в., 2,0і, зялёны металік, 3300 у.а., торг. Т. у Маладзечне 35070.
- Мерседэс-200Д, 1992 г.в., 124 кузаў, АКПП. Т. у Вілейцы 33390, (8-029) 6896377.
- Мерседэс-300Д, 1981 г.в., капрамонт кузава 2003 г., з/л/люк, з/л/шкло, гума 50%. Т. у Мядзель 50045 (пасля 18.00).
- Мерседэс-307Д, 1984 г.в., высокі, доўгі. Т. у Маладзечне 69062, (8-029) 7684020.
- Мерседэс-308, 09.1994 г.в., 2,3Д (паштовы), 54 тыс. км, АКПП. Т. у Маладзечне 79043, (8-029) 6679043.
- Міцубісі Галант, 1986 г.в., 1,6К, 5КПП, 1000 у.а. Т. (8-029) 6398087.
- Нісан Ванету, 1993 г.в., 2,0Д, белы, грузавы, 3100 у.а. Т. у Вілейцы 45201, (8-029) 7528665.
- Нісан Лаураль, 1986 г.в. Тэрмінова. Т. у Маладзечне 40350.
- Нісан Сані, 1991 г.в., цёмна-сіні, цэнтральны замк, 1 тыдзень з Германіі. Т. у Вілейцы 6782502.
- Опель Амеры, 1987 г.в., 1,8 бензін (в. Снежкава). Т. у Вілейцы 33249.
- Опель Аскону, 1985 г.в., 1,6Б, Аи-76, родная фарба, добры стан, 950 у.а. Т. (8-029) 7629310.
- Опель Астру, 1993 г.в., дизель, універсал, 2600 у.а.; ФВ Пасат, 1991 г.в., седан, дыскі, сігналізацыя, 2999 у.а., торг. Т. (8-029) 6477141.
- Опель Астру, 1996 г.в., 1,7 турба дизель; ФВ Пасат, 1993 г.в., 1,6 турба дизель. Т. у Вілейцы 56378, (8-029) 7508296.
- Опель Кадэт, 1986 г.в., 1,6Д, колер белы, добры стан, надорага. Т. у Вілейцы 58422, (8-029) 6478799.

Купон 18

да рубрык "Віншаванкі" і "Знаёмствы". Бясплатна змяшчаюцца тэксты аб'ёмам да 15 слоў. Аніманыя купоны не разглядаюцца. Пішыце, калі ласка, разборліва.

ТЭКСТ

ПРОЗІШЧА, ІМЯ, АДРАС (НЕ ДЛЯ ДРУКУ)

Звярніце ўвагу

Шановныя чытачы, калі вы хочаце павіншаваць знаёмых, блізкіх, то высылайце купон з разборліва напісаным тэкстам загадзя. Указвайце дату публікацыі — газета выходзіць па пятніцах. Бясплатна прымаюцца віншаванкі аб'ёмам да 15 слоў, якія паступілі ў рэдакцыю да аўторка ўключна. Зрабіце прыемнае сваім блізкім — павіншуйце іх праз газету! Калі вы хочаце размясціць аб'яву аб знаёмстве, калі ласка, указвайце адрас да запатрабавання і нумар дакумента ўладальніка. Бясплатна змяшчаюцца аб'явы аб знаёмстве аб'ёмам да 15 слоў. Публікуюцца па чарзе. Па-за чаргой — платна. Жадаем знайсці сваё шчасце!

■ ЭКСПРЭС-АПЫТАННЕ
МАЛАДЗЕЧАНЦАЎЦі ведаеце свайго
ўчастковага
інспектара?

Амаль усе апытаныя ска-
залі, што даверылі б сваю
праблему ўчастковаму.
Толькі дзе і як яго знайсці,
не адказаў ніхто.

Соф'я Радзевіч, швачка:

— Не. Не прыходзілася
звяртацца, а сам ён да нас
не прыходзіў знаёміцца.
Зрэшты, у нас сям'я нар-
мальная, таму ў яго і без нас
спраў хапае. Ведаюць свай-
го ўчастковага толькі ў вёс-
ках, дзе ўсе адзін аднаму
знаёмыя.

Андрэй Волкаў,
майстар-будаўнік:

— Ведаю. Іван Аляксанд-
равіч Жэбіт. Ён працуе ў
Мінску, дзе я цяпер і жыю.
Гэта мой сябар. Лічу, кожны
павінен ведаць свайго ўчас-
товага. Калі чалавек не ве-
дае яго, значыць дрэнны
міліцыянер.

Надзея Высоцкая,
прадавец:

— Не ведаю ні ў твар, ні
прозвішча. Мне не патраба-
валася яго дапамога. Мяр-
кую, гэта ён павінен цікаві-
цца, хто жыў на яго ўчастку.

Сяргей Назаровіч,
супрацоўнік аддзялення
правапарадку:

— Так. Гэта Уладзімір Ге-
расімовіч. Участковаму трэ-
ба ведаць паручальнікаў
парадку. Ёсць і інструкцый-
ныя лісткі, дзе пазначаны
прозвішча інспектара, кан-
такты адрас і тэлефон.
Лісткі ўчастковы павінен
укладваць у паштовыя скрыні
сваім «падпачным». Увогу-
ле, я прытрымліваюся пры-
маўкі: «Каб ваша хата не ве-
дала ні доктара, ні адвака-
та».

Падрыхтавала Ірына РАБУШКА.

■ НАДВОР'Е

Мінск	1.05	2.05	3.05	4.05
ападка (на працягу сутак)				
тэмпература, °C днём	+11	+15	+18	+19
ноччу	+6	+8	+11	+13
атмасферны ціск, мм	735	735	735	735
хуткасць ветру, м/сек	1	2	2	3

Вільня	1.05	2.05	3.05	4.05
ападка (на працягу сутак)				
тэмпература, °C днём	+13	+16	+19	+20
ноччу	+6	+9	+12	+15
атмасферны ціск, мм	743	741	740	741
хуткасць ветру, м/сек	1	2	2	3

Гараскоп 3 – 9 мая

Авен
(21.03–20.04)

Няхай на працягу гэтага тыд-
ня не пужаюць вас буры, усё пе-
рамелецца, бо, як вядома, пасля
ўсялякай буры зноў свеціць сон-
ца. Вясна ўплывае на вас пера-
падамі настрою. Добра было б
з'ездзіць усёй сям'ёй ці з сябрамі
на адпачынак за горад і атры-
маць асалоду ад прабуджэння
прыроды. Аматарам экстрэмаль-
нага віду адпачынку лепш тры-
мацца далей ад рэк і вадаёмаў.

Цялец
(21.04–21.05)

Наступае час, калі закладва-
ецца падмурак для многіх пад-
зей у наступаючым салярным
(біялагічным для вашага знака
задыяка) годзе. Пазбягайце кры-
зісных сітуацый і не звяртайце
ўвагу на матэрыяльныя прабле-
мы. Ёсць рызыка не разлічыць
сілы і ўсю энэргію патраціць на
дасягненне фінансавага добра-
быту, накіраванае рэчаў. Праві-
льна размяркоўвайце свой час
на работу, сям'ю, задавальненні.

Блізняты
(22.05–21.06)

Не варта вельмі захапляцца
чужымі тэмамі. Майце на ўва-
зе, што многае з таго, што вы на
дадзеным этапе набудзеце ці
пачынаеце, не будзе мець лагічна-
га завяршэння ці запатрабуе да-
каналага перагляду. Смелае
ажыццяўленне самых невера-
годных фантазій прывядзе да
разбурэння таго, што вы цяпер
маеце, а атрымліваеце асалоду ад
цяжкасцяў і нягод – не ваш жыц-
цёвы стыль.

Рак
(22.06–23.07)

У гэтым перыядзе жаданне
рассекчы Гордзію вузел лепш
стрымліваць. Цяпер не час ва-
яваць – лепш прыстасавання да
складаных абставінаў. Кароткія
паездкі будуць удачнымі і паз-
наёмыя з многімі цікавымі
людзьмі. Магчымыя заманлі-
выя прапановы аб новай рабо-
це. У другой палове перыяду ва-
кол вас могуць бушаваць
страсці, не давайце ім зайсці
вельмі далёка.

Леў
(24.07–23.08)

Нямала Львоў паспеюць на-
ведаць як суседнія краіны, так
і далёкія гавані. У той жа час
пачатак мая можа стаць куль-
мінацыяй нейкіх падзей. Перы-
яд падзякі не толькі за працу,
але і за мары. Калі яны (мары)
былі пазітыўнай якасці, то вас
можна павіншаваць з удачай.
Смела ўвасабляйце задуманае,
слухайце голас інтуіцыі і будзь-
це ўпэўненыя ў сваіх дзеяннях.

Дзева
(24.08–23.09)

Варта крыху зменшыць дзе-
лавую актыўнасць, бо вайна ста-
раннае слаба адаб'ецца на
канчатковым выніку. Нядрэнна
было б заняцца вырашэннем
хатніх праблем. Перыяд можа
аказацца цяжкім і вельмі на-
пружаным – не ўсё будзе дава-
цца лёгка, незапланаваныя
справы зоймуць шмат часу.
Магчымы нават сваркі з нава-
кольнымі, пастарайцеся не за-
водзіцца.

Шалі
(24.09–23.10)

Магчыма, вас пацягне ў за-
хапляльны пошукі партнёра
як для шлюбу, так і для дзе-
лавых адносін, прычым у
іншым сацыяльным, этніч-
ным, рэлігійным асяроддзі.
Захопленыя працэсам, вы на-
ват можаце апынуцца ў іншай
краіне. Варта адзначыць, што
рознага роду паездкі і пачы-
нанні наўрад ці акажуцца
перспектыўнымі.

Скарпіён
(24.10–22.11)

Цярпенне дапаможа заха-
ваць свае пазіцыі ў адносінах
як дома, так і на працы.
Нялішнім было б наладзіць
маленькае свята: вам неабход-
на ўзнагародзіць сябе за доб-
рую работу і пудоўныя дася-
гненні. У сяброўскіх адносінах
можа скласціся неадназнач-
ная сітуацыя, і многае будзе
залежаць ад вашых дзеянняў.
Пастарайцеся быць на пры-
родзе.

Сталец
(23.11–21.12)

Вы будзеце ўвесь свой воль-
ны час праводзіць на службе
ці на рабоце. У вас не будзе яў-
най неабходнасці ў доме, бо
пытанні кар'ернага росту мо-
гуць заняць усе думкі і час. Вы
можаце зусім выпадакова сустрэ-
цца на сваім шляху прываб-
нага партнёра і задумацца аб
заклучэнні з ім шлюбнага са-
юза. Рэкамендуецца заняцца
фізічным практыкаваннямі і
палепшыць сваю форму.

Казярог
(22.12–20.01)

Перыяд нясе шмат цікавага і
карыснага ў сферах зносін з ся-
брамі, набыцця новых ведаў і
інфармацыі. Не варта брацца за
новыя справы, бо потым прыйд-
зецца патраціць нямала часу і
сіл на іх завяршэнне. Гэта час
падвядзення вынікаў і ўсведам-
лення таго, што адбылося. Пас-
тарайцеся правільна планаваль-
сродкі і размеркаваць іх так, каб
хапіла на ўсе важныя сферы
жыцця.

Вадалей
(21.01–19.02)

У вас будуць назірацца доб-
рыя здольнасці да матэматыкі і
мастацтва рабіць грошы прак-
тычна з паветра. Вашы інтарэ-
сы будуць сканцэнтраваныя
толькі на сур'ёзных баках жыц-
ця. У вашым доме будуць пана-
ваць мір, згода, каханне. Дзеці
парадуць вас поспехамі і наме-
рам пайсці па шляху бацькоў.
Некаторыя з вас могуць здзівіць
усіх напісаннем кнігі на якую-
небудзь душашчыпальную тэму.

Рыбы
(20.02–20.03)

У гэтыя дні вы будзеце больш
рашуча настроены дабіцца ба-
гацця і палепшыць матэрыяль-
ны стан. У дзелавых і фінанса-
вых адносінах вы пажадаеце
прыняць на сябе ролю лідэра, а
грошы дапамогуць дабіцца ста-
новішча ў грамадстве. Мае сэнс
сур'ёзна заняцца сваім здароўем.
Наведайце лясчэбны і прафілак-
тычны ўстановы для папярэд-
жвання развіцця захворванняў.

■ АСТРАНОМІЯ

Месяцавае зацьменне

Поўнае месяцавае зацьмен-
не адбудзецца 4 мая і будзе
добра бачна ў Еўропе на
працягу трох з паловай гадзін.

Абставіны зацьмення раз-
лічаны з дапамогай камп'ютэр-
най праграмы-планетарыя
StarCals для геаграфічных ка-
ардынат Маладзечна. Пачатак
частковага зацьмення – у 21 гад-
зіну 48 хвілін, вышыня Месяца
над гарызонтам 7 градусаў. Ме-
сяц будзе знаходзіцца ў паўднё-
ва-ўсходнім сектары неба. Пача-
так поўнага зацьмення адбуд-
зецца ў 22 гадзіны 50 хвілін па
мясцовым часе. У гэты момант
левы край месяцавага дыску
пачне «знікаць» у зямным ценю.
Поўная фаза зацьмення адбуд-
зецца ў 23 гадзіны 28 хвілін.
Вышыня Месяца над гарызон-
там дасягне 15 градусаў. Закон-
чыцца поўная фаза зацьмення
5 мая ў 00 гадзін 06 хвілін.

Цёмнае месяцавае зацьмен-

не можа ўказваць на засмечван-
не зямной атмасферы прадук-
тамі вулканічных выбаржэнняў
і на зніжэнне яе празрыстасці.

У час зацьмення магчымыя
і анамальныя з'явы. Гэта па-
даўжэнне зямнога ценю на
фоне неба па-за Месяцам. Яно
заклучаецца ў тым, што ў час
частковай фазы зацьмення на
фоне неба раптам з'яўляецца
частка зямнога ценю. Ён бач-
ны некаторы час, а потым рап-
тоўна знікае. Прычынай з'явы
можа быць як ушчыленне
касмічнай матэрыі паблізу
Месяца, так і працэсы на яе
паверхні (выхад газаў, падзен-
не метэарытаў).

Асабліва цікава будзе на-
зіраць у бінокль ці невялікі тэ-
лескоп. Можна будзе разглед-
зець, як зямны цень хутка «на-
крывае» месяцавыя кратэры.

Іван СЯРГЕЙ, астраном-аматар,
г. Маладзечна.рэгіянальная
газета

Вакансія

Рэдакцыя «Рэгіянальнай газеты»
аб'яўляе конкурс на замашэнне ва-
кантай пасады мэнэджэра ад-
дзела распаўсюджвання. Камуніка-
бельнасць, ініцыятыўнасць, творчы па-
дыход, веданне асноваў уліку, валодан-
не камп'ютарам, вышэйшая адукацыя.
Рэзюмэ дасылаць на факс, поштай або
на электронны адрас рэдакцыі на пра-
цягу тыдня з дня апублікавання гэтага
аб'явы.

Пачалася падпіска

Не забудзьце падпісацца на «РГ» на другое
паўгоддзе. Кошт індывідуальнай месячнай
падпіскі 2550 руб., ведамаснай на месяц
– 7650. Падпіска можна ў любым пашто-
вым аддзяленні Беларусі.

АВТОБИС
ЗАПЧАСТИ
УАЗ • ПАЗ • МАЗ
ГАЗ • Камаз • Волга
со склада в Молодечно
Товар сертифицирован в РБ.
Тел./факс (01773) 44300, тел. 44283.

от производителя со склада в Молодечно и под заказ
краска
опт и мелкий опт
По-115 По-266 По-021 фасадная и интерьерная
Тел.: (8-029) 7765574, (8-029) 6617756

Торговый дом «Молодечномобель» на Либаво-Романской
В лучших традициях классици
модульные системы
наборы корпусной мебели
спальни
Из более чем 70 модулей вы можете с помощью компьютерного подбора собрать любую композицию для жилой комнаты, спальни, кабинета и прихожей. В продаже имеется новая коллекция мягкой мебели из натурального кож собственного производства и мебель других производителей РБ. Молодечно, ул. Либаво-Романская, 83а. Тел.: 51881, факс 54874.

рэгіянальная
газета

Інфармацыйна-рэкламнае штотыднёвае выданне для рэгіёну і рэспублікі. Выходзіць па пятніцах. Аб'ём 5 друкарскіх аркушаў фармату А2. Тираж 9540 экз. Індэкс 63212 (індывідуальная падпіска), 63369 (ведамасная падпіска). Падпіска праводзіцца пастаянна ў паштовых аддзяленнях рэспублікі. У розніцу – цана свабодная. № 18 (469) 30.4.2004. РУП «Друкарня «Перамога», Міністэрства інфармацыі РБ. 222310, Маладзечна, вул. Таўлая, 11. Зак. № 1485. Падпісана ў друку ў 13.00 29.4.2004

Наш адрас: 222310, Маладзечна, Вялікі Гасцінец, 68а. Тэлефоны/факс: (01773) 6-96-67, 5-38-41 (рэклама), 5-07-99
E-mail: regionnews@promedia.by, http://regionnews.promedia.by

Галоўны рэдактар Аляксандр МАНЦЭВІЧ.

Заснавальнікі: Аляксандр МАНЦЭВІЧ, Ніна МАНЦЭВІЧ.
Пасведчанне № 227 ад 19.08.2003 г. Выдавец ТАА «Рэдакцыя газеты «Рэгіянальная газета».

Прыём дробных аб'яў

Маладзечна Вялікі Гасцінец, 68а. Тэл. 69667, 53841.

Вілейка вул. Вадап'янава, 23, капіравальны цэнтр «Парус». Тэл. 55284.

Вілейка вул. 17 Верасня, 30, пошта. Тэл. 55233, 55539.

Смаргонь вул. Танкістаў, 1, аддзяленне сувязі №2 Смаргоні. Тэл. 22211.

Чысць вул. Зялёная, 4, магазін «Канцлясік». Тэл. 99172.

Тэлефонныя коды гарадоў рэгіёна: Астравец – 01591, Ашмяны – 01593, Валожын – 01772, Вілейка – 01771, Маладзечна – 01773, Мінск – 017, Мядзел – 01797, Смаргонь – 01592